

شماره: ۵۸/۱۰۹۳۳۱

تاریخ: ۱۴۰۱/۱۱/۲۴

پیوست:

حضرت آیت الله احمد جنتی

دبیر محترم شورای نگهبان

سلام علیکم

عطف به نامه شماره ۱۰۲/۳۴۴۶۲ مورخ ۱۴۰۱/۱۰/۸ و پیرو نامه شماره
۵۸/۸۲۳۰۴ مورخ ۱۴۰۱/۹/۱۹ در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی و ماده (۲۰۰)
قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی طرح بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۱۸ مجلس جهت رفع ایرادات آن شورا بررسی
و به شرح پیوست تصویب شد.

محمدباقر قالیباف

دبیرخانه شورای نگهبان

شماره ثبت: ۱۵/۳۵۲۵۵

تاریخ ثبت: ۱۴۰۱/۱۱/۲۴

کد پرونده:

ساعت ورود:

طرح بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

فصل اول: کلیات

ماده ۱- اختصارات و اصطلاحات بکاررفته در این قانون، در معانی مشروح ذیل است:

الف- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

ب- ...

ح- مؤسسه اعتباری: اشخاص حقوقی که با مجوز بانک مرکزی یا به موجب قانون، تحت عنوان «بانک» یا «مؤسسه اعتباری غیربانکی» به انجام عملیات بانکی مبادرت می نمایند.

مؤسسه اعتباری می تواند مشتمل بر انواع مختلفی از جمله تجاری، تخصصی، توسعه ای، مشارکتی، جامع و یا قرض الحسنه باشد و به صورت حقیقی یا مجازی، و در سطوح بین المللی، ملی یا منطقه ای فعالیت کند. ویژگی ها و شرایط تأسیس و فعالیت انواع مؤسسه اعتباری و نحوه تنظیم گری آنها به تصویب هیأت عالی می رسد.

خ- خدمات بانکی: مجموعه اقداماتی غیر از عملیات بانکی، نظیر صدور ضمانت نامه و گشایش اعتبار اسنادی که مؤسسه اعتباری می تواند در چهارچوب دستورالعمل های اعلامی بانک مرکزی به مشتریان ارائه دهد و در قبال آن کارمزد دریافت کند.

د- شبکه بانکی: مجموعه مؤسسات اعتباری که به موجب قانون یا با مجوز بانک مرکزی به انجام عملیات بانکی اشتغال دارند.

ذ- اشخاص تحت نظارت: کلیه مؤسسات اعتباری، صندوق های قرض الحسنه، تعاونی های اعتبار و سایر مؤسسات سپرده پذیر، شرکتهای واسپاری (لیزینگ)، صرافی ها، شرکتهای مدیریت دارایی های مؤسسات اعتباری، شرکتهای اعتبارسنجی ارائه دهنده خدمات به مؤسسات اعتباری و سایر اشخاصی که به انجام عملیات یا ارائه خدمات بانکی، ارائه ابزارهای پرداخت و سایر فعالیت های مرتبط اشتغال

دارند، در این قانون، با عنوان «اشخاص تحت نظارت» یاد می‌شوند. تشخیص مصادیق، برعهده بانک مرکزی است.

ر- اشخاص مرتبط: اشخاص حقیقی یا حقوقی که به‌نحوی از انحاء، نظیر داشتن رابطه خویشاوندی، مالکیتی، نیابتی یا مدیریتی بتوانند به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم بر تصمیم‌گیری‌های «اشخاص تحت نظارت» اعمال نفوذ نمایند. تشخیص مصادیق، برعهده بانک مرکزی است.

ز- ...

ماده (۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۱- در بند «ح» عبارت «مؤسسه اعتباری می‌تواند مشتمل بر انواع مختلفی از جمله تجاری، تخصصی، توسعه‌ای، مشارکتی، جامع و یا قرض‌الحسنه باشد و به‌صورت حقیقی یا مجازی، و در سطوح بین‌المللی، ملی یا منطقه‌ای فعالیت کند. ویژگی‌ها و شرایط تأسیس و فعالیت انواع مؤسسه اعتباری و نحوه تنظیم‌گری آنها به‌تصویب هیأت‌عالی می‌رسد.» حذف می‌شود.

۲- در بند «خ»، عبارت «در چهارچوب قوانین مربوط» جایگزین عبارت «در چهارچوب دستورالعمل‌های اعلامی بانک مرکزی» می‌شود.

۳- در بند «ذ» عبارت «و سایر فعالیت‌های مرتبط» حذف می‌شود.

۴- بند «ر» به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ر- اشخاص مرتبط: اشخاص حقیقی یا حقوقی که با اشخاص تحت نظارت واجد رابطه مالکیتی، نمایندگی (اعم از نمایندگی قراردادی، قانونی و قضائی) یا مدیریتی بوده یا دارای قرابت نسبی (طبقه اول یا درجه یک از طبقه دوم) با سهامداران مؤثر یا مدیران اشخاص تحت نظارت باشند. تشخیص مصادیق، برعهده بانک مرکزی است.

۵- یک بند به شرح زیر به ماده (۱) الحاق می‌شود:

س- بازسازی: مجموعه اقداماتی است که «اشخاص تحت نظارت» باید حسب درخواست بانک مرکزی در چهارچوب این قانون و به منظور بازیابی سلامت مالی یا بهبود شاخص‌های احتیاطی خود انجام دهند.

ماده ۲- اهداف این قانون عبارت است از:

- الف- کمک به تحقق اهداف و احکام اقتصادی مندرج در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بویژه بند (۵) اصل چهل و سوم (۴۳) قانون اساسی، و سیاست‌های کلی نظام بویژه بندهای (۱) و (۹) سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی
- ب- ارتقای استقلال، اقتدار، کارآمدی و پاسخگویی بانک مرکزی
- پ- ارتقای سلامت، اثربخشی و پاسخگویی شبکه بانکی
- ت- مدیریت اعتبارات و تنظیم جریان نقدینگی کشور، به منظور هدایت تسهیلات و اعتبارات در جهت توسعه زیرساخت‌ها و صنایع اساسی و تأمین مالی بانکی سالم، پایدار و عادلانه واحدهای اقتصادی و خانوارها و جلوگیری از تمرکز ثروت

ماده (۲) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

- ۱- بند «ب» به دو بخش تفکیک و به صورت زیر اصلاح و عنوان بندهای بعدی به تناسب اصلاح می‌شود:
- ب- افزایش استقلال بانک مرکزی در بکارگیری ابزارهای قانونی مورد نیاز برای تحقق اهداف مندرج در ماده (۳) این قانون؛
- پ- افزایش توان نظارت بانک مرکزی بر اشخاص تحت نظارت
- ۲- عنوان و متن بند «ت» به شرح زیر اصلاح می‌شود:
- ث- مدیریت اعتبارات و تنظیم جریان نقدینگی کشور، به منظور هدایت تسهیلات و اعتبارات در جهت توسعه زیرساخت‌های کشور و تأمین مالی پایدار و عادلانه واحدهای اقتصادی و خانوارها و جلوگیری از توزیع و انباشت غیرقانونی ثروت.

فصل دوم: مسؤولیت، اهداف، وظایف و اختیارات

ماده ۳-

الف- مسؤولیت استقرار بانکداری اسلامی و برقراری مناسبات عادلانه در بخش پولی و بانکی اقتصاد کشور در چهارچوب قوانین، بر عهده «بانک مرکزی» است.

ب- بانک مرکزی باید اهداف زیر را محقق کند:

۱- مهار(کنترل) تورم و ثبات سطح عمومی قیمتها

۲- ثبات و سلامت شبکه بانکی و سایر «اشخاص تحت نظارت»

۳- حمایت از رشد اقتصادی و اشتغال

۴- حفظ و ارتقای ارزش پول ملی

۵- کمک به تحقق عدالت اجتماعی

- ماده (۳) به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- بند «الف» به شرح زیر اصلاح می شود:

«الف- مسؤولیت استقرار بانکداری اسلامی و پیگیری اجرای قوانین مرتبط با بخش پولی و بانکی بر عهده بانک مرکزی است.»

۲- در صدر بند «ب»، عبارت «با رعایت اسناد بالادستی نظام» قبل از عبارت «محقق کند» اضافه می شود.

۳- عبارت «و ثبات سطح عمومی قیمت‌ها» از جزء (۱) بند «ب» حذف می شود.

۴- در جزء (۴) بند «ب» عبارت «کمک به» قبل از عبارت «حفظ و ارتقای» اضافه می شود.

- همچنین متن زیر به عنوان بند «د» به ماده (۱) الحاق و عنوان سایر بندها به تناسب اصلاح می شود:

د- بانکداری اسلامی: الگوی خاصی از بانکداری است که در آن، عملیات و خدمات بانکی در چهارچوب اهداف نظام اسلامی و سازگار با شریعت و موازین اسلامی تنظیم می‌گردد.

ماده ۴- وظایف و اختیارات بانک مرکزی به شرح زیر است:

الف- وظایف:

- ۱- تهیه و ابلاغ دستورالعمل‌های موردنیاز برای اجرای این قانون
- ۲- جلوگیری از بروز تخلف توسط «اشخاص تحت نظارت» و تنبیه «اشخاص تحت نظارت» متخلف
- ۳- تنظیم‌گری نظام پرداخت کشور
- ۴- ایجاد زیرساخت‌های فنی لازم برای تحقق اهداف بانک مرکزی، از جمله تشکیل پایگاه(های) جامع جمع‌آوری و تحلیل داده
- ۵- ایجاد و توسعه بسترهای اطلاعاتی موردنیاز برای فعالیت شرکتهای اعتبارسنجی، مؤسسات تضمین تعهدات و سایر نهادهای مکمل صنعت بانکداری و تهیه و ابلاغ دستورالعمل‌های لازم
- ۶- ایجاد زیرساخت‌های بانکی لازم برای تسهیل مبادلات خارجی کشور
- ۷- ایجاد زیرساخت‌های موردنیاز و انجام پیگیری‌های لازم برای انعقاد پیمان‌های پولی دو یا چندجانبه با سایر کشورها در چهارچوب قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی
- ۸- ایجاد و تقویت زمینه‌ها، ابزارها و نهادهای لازم برای تأمین مالی بانکی خرد فراگیر
- ۹- ایجاد زمینه لازم برای گسترش تعاون عمومی و سنت قرض‌الحسنه از طریق توسعه مؤسسات قرض‌الحسنه و ترویج وقف و حبس پول
- ۱۰- جلوگیری از صوری‌سازی و رفع موانع موجود در اجرای واقعی عقود اسلامی

- ۱۱- تکمیل و بروزرسانی الگوی عملیاتی بانکداری اسلامی با استفاده از مراکز علمی حوزوی و دانشگاهی و تهیه پیش‌نویس لوایح لازم در این زمینه
- ۱۲- برنامه‌ریزی و تمهید مقدمات موردنیاز برای دسترسی عادلانه عموم خانوارها و بنگاهها و مناطق مختلف کشور به تسهیلات و خدمات بانکی
- ۱۳- توسعه روشهای تأمین مالی بانکی زنجیره تولید، تأمین مالی مبتنی بر صورت‌حساب الکترونیکی، توسعه ابزارهای تأمین مالی تعهدی و نظایر آن
- ۱۴- تنظیم‌گری در حوزه رمزپول‌ها و رمزارزهای دارای مجوز و نظارت بر مبادله انواع رمزپول‌ها و رمزارزهای مجاز
- ۱۵- گسترش و تنظیم‌گری فناوری نوین مالی (فین‌تک) فعال در حوزه نقل و انتقال پول و ابزارهای پرداخت
- ۱۶- پایش مستمر وضعیت اقتصاد کشور و انتشار گزارش‌های فصلی در خصوص میزان تحقق اهداف بانک مرکزی
- ۱۷- پایش مستمر عملکرد «اشخاص تحت نظارت» و تهیه گزارش‌های فصلی در زمینه میزان همسویی آنها با اهداف بانک مرکزی
- ۱۸- ارائه مشاوره به دولت و مجلس شورای اسلامی در خصوص طرحها و لوایح مرتبط با اهداف، وظایف و اختیارات بانک مرکزی
- ۱۹- ایفای نقش به‌عنوان بانکدار دولت و مؤسسات اعتباری
- ۲۰- نظارت بر صادرات و واردات طلا و معاملات طلای شمش و مسکوک
- ۲۱- نگهداری و مدیریت ذخایر بین‌المللی کشور
- ۲۲- تحکیم حکمرانی پول ملی، از طریق نظارت مؤثر بر آن
- ۲۳- نظارت بر ورود و خروج ارز و پول رایج کشور
- ۲۴- نگهداری جواهرات ملی

ب- اختیارات:

- ۱- بکارگیری ابزارهای سیاست‌های ارزی و پولی مورد تأیید شورای فقهی
  - ۲- خرید و فروش طلا و ارز با هدف مدیریت بازار و حفظ ارزش ذخایر بین‌المللی کشور
  - ۳- طراحی و انتشار انواع اوراق مالی و خرید و فروش آنها و سایر اوراق بهادار به منظور مدیریت (کنترل) حجم نقدینگی و اعتبارات در چهارچوب مصوب شورای فقهی
  - ۴- انتشار انواع اسکناس، مسکوک و پول رقومی (دیجیتال) بانک مرکزی (سی.بی.دی.سی)
  - ۵- دریافت کارمزد در برابر ارائه خدمات در چهارچوب دستورالعمل‌های مصوب هیأت عالی
  - ۶- مشارکت و عضویت در نهادهای پولی و سازمان‌های بین‌المللی با رعایت اصول هفتاد و هفتم (۷۷)، یکصد و بیست و پنجم (۱۲۵) و یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران
  - ۷- انجام عملیات بانکی و تبادل خدمات بانکی با مؤسسات اعتباری خارجی و نهادهای پولی بین‌المللی
  - ۸- همکاری با بانک مرکزی سایر کشورها در چهارچوب قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی
  - ۹- ایجاد شعبه یا نمایندگی در داخل یا خارج از کشور
  - ۱۰- ایجاد و توسعه بازارهای متشکل ارز و رمپول‌ها و رمزارزهای مجاز
  - ۱۱- ایجاد و اداره مؤسسات آموزشی و پژوهشی مرتبط با وظایف بانک مرکزی در چهارچوب قوانین و ضوابط مربوط
- تبصره ۱- تصمیم‌گیری در خصوص جواز یا عدم جواز نگهداری و مبادله انواع رمپول و رمزارز بر عهده هیأت عالی است.

تبصره ۲- سهام بانک مرکزی در شرکتهای تابعه یا وابسته به بانک مرکزی که «اشخاص تحت نظارت» به هر میزان سهامدار آنها هستند، به عنوان سهام ممتاز، تلقی شده و تعیین اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل و کلیه اختیارات مدیریتی شرکتهای مزبور با بانک مرکزی است. رعایت مواد (۲) و (۳) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی در مورد شرکتهای تابعه یا وابسته به بانک مرکزی الزامی است.

ماده (۴) به شرح زیر اصلاح می شود:

- ۱- در صدر ماده (۴)، بعد از عبارت «وظایف و اختیارات بانک مرکزی» عبارت «با رعایت قوانین مربوط» اضافه می شود.
- ۲- جزء (۱) بند «الف» حذف می شود.
- ۳- در جزء (۷) بند «الف» و جزء (۸) بند «ب» عبارت «در چهارچوب قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی» حذف می شود.
- ۴- در جزء (۵) بند «الف»، عبارت «سایر نهادهای مکمل صنعت بانکداری» حذف و جزء مزبور به شرح زیر اصلاح می شود:
- ۵- توسعه نهادهای تضمین و توثیق مورد نیاز در عملیات و خدمات بانکی».
- ۵- واژه «واقعی» از جزء (۱۰) بند «الف» حذف می شود.
- ۶- عبارت «تأمین مالی مبتنی بر صورتحساب الکترونیکی، توسعه ابزارهای تأمین مالی تعهدی و نظایر آن» از انتهای جزء (۱۳) بند «الف» حذف می شود.
- ۷- عبارت «رمزارز» و مشتقات آن از سراسر ماده (۴) حذف می شود.
- ۸- جزء (۱۴) بند «الف» به شرح زیر اصلاح می شود:
- ۱۴- تنظیم گری در حوزه رمزپولها و نظارت بر مبادله آنها در چهارچوب قوانین مربوط».
- ۹- جزء (۱۹) بند «الف» به شرح زیر اصلاح می شود:
- ۱۹- ایفای نقش به عنوان بانکدار انحصاری دولت و مؤسسات اعتباری».

- ۱۰- جزء (۲۰) بند «الف» به شرح زیر اصلاح می شود:
- «۲۰- ایفای نقش نظارتی مصرح در قوانین مربوط به صادرات و واردات طلا و معاملات طلای شمش و مسکوک».
- ۱۱- جزء (۲۱) بند «الف» به شرح زیر اصلاح می شود:
- «۲۱- نگهداری و مدیریت ذخایر بین المللی کشور نظیر ارز و طلا».
- ۱۲- جزء (۲۳) بند «الف» به شرح زیر اصلاح می شود:
- «۲۳- ایفای نقش نظارتی مصرح در قوانین مرتبط با ورود و خروج ارز و پول رایج کشور».
- ۱۳- عبارت «مورد تأیید شورای فقهی» از انتهای جزء (۱) و عبارت «در چهارچوب مصوب شورای فقهی» از انتهای جزء (۳) بند «ب» حذف می شود.
- ۱۴- تبصره (۱) به شرح زیر اصلاح می شود:
- تبصره ۱- تصمیم گیری در خصوص جواز یا عدم جواز نگهداری و مبادله انواع رمزپول در چهارچوب قانون بر عهده هیأت عالی است.
- ۱۵- تبصره (۲) به شرح زیر اصلاح می شود:
- تبصره ۲- سهام بانک مرکزی در شرکتهای تابعه یا وابسته به بانک مرکزی که مشمول گروه دو ماده (۲) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی هستند، به عنوان سهام ممتاز، تلقی شده و تعیین اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل و کلیه اختیارات مدیریتی شرکتهای مزبور با بانک مرکزی است. بانک مرکزی مکلف به خرید سهام سایر سهامداران به تقاضای آنها با جبران کاهش ارزش ناشی از اجرای این تبصره است. رعایت مواد (۲) و (۳) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی در مورد شرکتهای تابعه یا وابسته به بانک مرکزی الزامی است.
- ۱۶- تعاریف «نظام پرداخت» و «رمزپول» در قالب دو بند به شرح زیر به ماده (۱) الحاق می شود:

«ش- نظام پرداخت: منظور از نظام پرداخت، مجموعه ابزارها، نهادها، فرایندها و فناوری‌هایی است که در چهارچوب قوانین مربوط، به منظور پرداخت وجه معاملات و بازپرداخت دیون بکارگرفته می‌شود.

ص- رمز پول: نوعی پول رقومی (دیجیتال) رمزنگاری شده است که در بستر یک پایگاه داده اشتراکی و غیرمتمرکز موجودیت می‌یابد. رمزپول به واسطه پذیرش کلیه اعضاء پایگاه داده موردنظر اعتبار می‌یابد و دامنه اعتبار آن هم محدود به اعضاء همان پایگاه داده است.»

- ضمناً تناظر اهداف و وظایف بانک مرکزی در جدول پیوست این مصوبه ارائه شده است.

فصل سوم: ساختار

ماده ۵- ...

مبحث اول- مجمع عمومی

ماده ۶-

الف- اعضاء مجمع عمومی بانک مرکزی عبارتند از:

۱- رئیس جمهور (رئیس مجمع)

۲- وزیر امور اقتصادی و دارایی

۳- رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور

۴- دو نفر اقتصاددان دارای حداقل پانزده سال تجربه مرتبط، به انتخاب رئیس جمهور

تبصره ۱- افراد موضوع جزء (۴) این بند برای مدت چهارسال منصوب می‌شوند

و عزل آنان قبل از اتمام مدت حکم، توسط مقام منصوب‌کننده امکان‌پذیر است.

تبصره ۲- دو نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به انتخاب مجلس-

یک نفر از بین اعضاء کمیسیون اقتصادی و یک نفر از بین اعضاء کمیسیون

- برنامه و بودجه و محاسبات - به عنوان ناظر (بدون حق رأی) و رئیس کل بانک مرکزی به عنوان دبیر (بدون حق رأی) در جلسات مجمع شرکت می کنند.
- ب- وظایف مجمع عمومی بانک مرکزی به شرح زیر است:
- ۱- انتخاب اعضای هیأت نظار به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی
  - ۲- بررسی و تصویب صورت های مالی بانک مرکزی
  - ۳- اتخاذ تصمیم نسبت به گزارش های هیأت نظار
  - ۴- تصویب بودجه و تفریغ بودجه بانک مرکزی
  - ۵- سایر وظایفی که به موجب این قانون بر عهده مجمع عمومی بانک مرکزی قرار داده شده است.

ماده (۶) به شرح زیر اصلاح می شود:

- ۱- جزء (۴) بند «الف» به شرح زیر اصلاح می شود:
«۴- دو نفر از وزرا به انتخاب هیأت وزیران».
- ۲- تبصره (۱) جزء (۴) حذف می شود.
- ۳- جزء (۴) بند «ب» به شرح زیر اصلاح می شود:
«۴- تصویب بودجه و تفریغ بودجه بانک مرکزی با رعایت اصول پنجاه و دوم (۵۲) و پنجاه و پنجم (۵۵) قانون اساسی».

مبحث دوم - هیأت عالی

الف - ترکیب

ماده ۷-

الف - اعضای هیأت عالی عبارتند از:

- ۱- رئیس کل (رئیس هیأت عالی)
- ۲- وزیر امور اقتصادی و دارایی
- ۳- رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور
- ۴- دو نفر اقتصاددان متخصص در زمینه سیاستگذاری پولی و ارزی

۵- دو نفر متخصص در حوزه بانکداری: یک نفر در زمینه حقوق بانکی

و یک نفر در زمینه امور مالی

تبصره- اعضای موضوع اجزای (۱)، (۴) و (۵) این بند باید تسلط کافی به مبانی بانکداری اسلامی و روشهای اجرای آن داشته باشند.

ب- رئیس کل مطابق ترتیبات مذکور در مصوبه ۱۳۹۳/۸/۲۴ مجمع تشخیص مصلحت نظام در خصوص نحوه اداره بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران توسط رئیس جمهور منصوب و عزل می شود. همچنین رئیس کل باید از کفایت علمی و تجربی و سایر شرایط مذکور در مصوبه یادشده برخوردار باشد.

پ- اعضای موضوع اجزای (۴) و (۵) بند «الف» این ماده به پیشنهاد رئیس کل و تأیید و حکم رئیس جمهور منصوب می شوند. عزل آنان نیز قبل از اتمام مدت حکم، توسط رئیس جمهور امکان پذیر است.

ت- دوره مسؤولیت اعضای موضوع اجزای (۴) و (۵) بند «الف» این ماده به مدت پنج سال می باشد و انتخاب مجدد آنها بلامانع است. به منظور ثبات بخشی به سیاست های پولی کشور، در اولین دوره اجرای این قانون، حکم یکی از دو عضو یادشده برای مدت دو سال و نیم و حکم عضو دیگر برای مدت پنج سال صادر می شود. در دوره های بعدی، احکام همه اعضا، پنجساله خواهد بود. در صورت فوت، استعفاء یا عزل هر یک از اعضای موضوع اجزای (۴) و (۵) جایگزین وی باید ظرف یک ماه تعیین شود. حکم عضو جایگزین برای باقی مانده دوره عضو متوفی، مستعفی یا معزول صادر می شود.

ث- اعضای موضوع جزء (۴) بند «الف» این ماده باید مدرک دکتری علوم اقتصادی داشته و از دانش کافی در زمینه اقتصاد کلان و سیاستگذاری پولی و ارزی و حداقل ده سال تجربه مرتبط برخوردار باشند.

ج- اعضای موضوع جزء (۵) بند «الف» این ماده باید از شرایط اختصاصی زیر برخوردار باشند:

۱- عضو متخصص در زمینه حقوق بانکی: داشتن مدرک دکتری در رشته حقوق با

گرایش مرتبط و حداقل ده سال تجربه مرتبط

۲- عضو متخصص در امور مالی: داشتن مدرک دکتری در یکی از رشته‌های علوم اقتصادی، مالی، بانکداری یا حسابداری و حداقل ده سال تجربه مرتبط
چ- اعضای موضوع اجزای (۴) و (۵) بند «الف» این ماده باید به صورت تمام وقت در خدمت بانک مرکزی بوده و نمی‌توانند شغل یا سمت موظف یا غیرموظف اعم از مدیریتی، کارشناسی یا مشاوره‌ای در بخش دولتی یا غیردولتی داشته باشند. این ممنوعیت شامل موارد مستثنی شده ذیل اصل یکصد و چهل و یکم (۱۴۱) قانون اساسی نمی‌شود. حقوق و مزایای اعضای یادشده مطابق حقوق و مزایای مقامات موضوع بند «ج» ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ توسط بانک مرکزی پرداخت می‌شود.

تبصره- در صورتی که عضو هیأت عالی مستخدم رسمی یا پیمانی هریک از دستگاههای اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری باشد، دستگاه موظف است بلافاصله پس از صدور حکم عضویت وی در هیأت عالی، او را به بانک مرکزی مأمور نموده و هرگونه افزایش در حقوق قانونی، از جمله ارتقاء، افزایش حقوق سنواتی، افزایش گروه، رتبه و سایر موارد را در طول دوره مأموریت اعمال کند.

ح- اعضای موضوع اجزای (۴) و (۵) بند «الف» این ماده باید واجد شرایط عمومی زیر باشند:

۱- اعتقاد و التزام عملی به ولایت فقیه، نظام جمهوری اسلامی و قانون اساسی

۲- تابعیت جمهوری اسلامی ایران و نداشتن تابعیت مضاعف و پروانه اقامت

دائم در کشور خارجی برای خود، همسر و فرزندان تحت تکفل

۳- داشتن حسن شهرت و توانایی انجام وظایف

۴- نداشتن سابقه محکومیت کیفری و تخلفات مالی

۵- نداشتن سابقه محکومیت قطعی انتظامی به مجازات‌های مذکور در بندهای

«د»، «و» و «ی» ماده (۹) قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷

خ- اعضای هیأت عالی باید در اولین جلسه هیأت سوگند یاد کنند. متن سوگندنامه

به شرح زیر است:

«بسم الله الرحمن الرحيم من در برابر قرآن مجید به خداوند بزرگ سوگند یاد می‌کنم که ضمن توجه مستمر به خطیربودن وظیفه‌ای که برعهده من گذاشته شده است، در کلیه اظهارنظرها و تصمیم‌گیری‌های خود، مصالح ملت ایران، پیشرفت اقتصاد کشور، ترویج احکام نورانی اسلام در عرصه پول، بانک و مالیه اسلامی بویژه حذف ربای بانکی و گسترش اخلاق و معنویت در تعاملات اقتصادی جامعه را در چهارچوب قانون اساسی مدنظر قرار دهم. منافع شخصی و فشارهای خارج از چهارچوب قانون، به‌هیچ‌وجه مرا از التزام به قوانین جمهوری اسلامی ایران و انجام وظایفی که شرعاً و قانوناً برعهده دارم، باز نخواهد داشت و حفظ محرمانگی اطلاعات و تصمیمات مطروحه و مأخوذه در هیأت‌عالی را رعایت و از هرگونه منفعت‌طلبی و سودجویی شخصی و صنفی از آنها خودداری نمایم.»

تبصره - اقلیت‌های دینی شناخته‌شده در قانون اساسی به کتاب آسمانی خود سوگند یاد می‌کنند.

ماده (۷) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

- ۱- بند «الف» ماده (۷) و تبصره آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:
«الف- اعضای هیأت‌عالی عبارتند از:
۱- رئیس کل (رئیس هیأت‌عالی)
۲- وزیر امور اقتصادی و دارایی یا معاون وی
۳- رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور یا معاون وی
۴- دو نفر اقتصاددان متخصص در زمینه سیاستگذاری پولی و ارزی
۵- دو نفر متخصص در حوزه بانکداری (یک نفر در زمینه حقوق بانکی و یک نفر در زمینه امور مالی)
۶- معاون سیاستگذاری پولی
۷- معاون تنظیم‌گری و نظارت

تبصره- اعضای موضوع اجزای (۱)، (۴)، (۵)، (۶) و (۷) این بند باید تسلط کافی به مبانی بانکداری اسلامی و روشهای اجرای آن داشته باشند.

۲- در بند «ب» پس از عبارت «رئیس کل باید» عبارت «علاوه بر شرط مذکور در تبصره بند «الف» اضافه می شود.

۳- صدر بند «ح» و اجزاء (۱) و (۴) آن به شرح زیر اصلاح می شود:

«ح- اعضای موضوع اجزای (۴)، (۵)، (۶) و (۷) بند «الف» این ماده باید واجد شرایط عمومی زیر باشند:

۱- وثاقت، امانت، اعتقاد و التزام عملی به اسلام، ولایت فقیه، نظام جمهوری اسلامی و قانون اساسی

۴- نداشتن سابقه محکومیت کیفری مؤثر و محکومیت قطعی به جرائم اقتصادی»

۴- بند «خ» حذف می شود.

۵- یک بند به انتهای ماده به شرح ذیل الحاق می شود:

بند الحاقی- معاونان مذکور در اجزای (۲) و (۳) بند «الف» باید از شرایط مذکور در بند «ث» برخوردار باشند.

ب- وظایف

ماده ۸- وظایف هیأت عالی به شرح زیر است:

- ۱- تعیین سیاستهای پولی، ارزی و اعتباری بانک مرکزی و تصویب ابزارهای مورد نیاز اجرای سیاست پولی در چهارچوب قانون
- ۲- تصویب برنامههای اجرایی که توسط رئیس کل برای تحقق اهداف بانک مرکزی پیشنهاد می شود.
- ۳- نظارت بر عملکرد هیأت عامل بانک مرکزی
- ۴- تصویب دستورالعملهای مورد نیاز برای اجرای این قانون، از جمله دستورالعملهای مربوط به «تسهیلات و تعهدات کلان» و «اشخاص مرتبط»

- ۵- اتخاذ تصمیم در خصوص صدور، تعلیق، تمدید و لغو مجوز تأسیس و فعالیت مؤسسات اعتباری
- ۶- اتخاذ تصمیم در خصوص تعیین هیأت سرپرستی موقت بازسازی و گزیر مؤسسات اعتباری متخلف یا در معرض خطر
- ۷- اجازه تأسیس و تعطیلی شعب، نمایندگی‌ها، مؤسسات و شرکتهای تابعه بانک مرکزی در چهارچوب قوانین و مقررات مرتبط
- ۸- اتخاذ تدابیر لازم برای مدیریت نقدینگی و هدایت تسهیلات و اعتبارات بانکی در جهت تحقق هدف مذکور در جزء (۳) بند «ب» ماده (۳) این قانون
- ۹- اظهارنظر درباره بودجه سالانه بانک مرکزی
- ۱۰- اتخاذ تصمیم در خصوص انتشار یا از گردش خارج نمودن انواع اسکناس و مسکوک و سایر انواع پول ملی
- ۱۱- اتخاذ تصمیم در مورد تعیین سقف نرخ سود سپرده‌های سرمایه‌گذاری و تسهیلات مبتنی بر عقود با بازدهی معین
- ۱۲- اتخاذ تصمیم در مورد نرخ کارمزد تسهیلات قرض الحسنه و انواع خدمات بانکی
- ۱۳- اتخاذ تصمیم در خصوص اعطای اعتبار به صندوق ضمانت سپرده‌ها
- ۱۴- تصویب استانداردهای حسابداری، حسابرسی و گزارشگری مالی بانک مرکزی و «اشخاص تحت نظارت» برای پیشنهاد به مرجع قانونی تدوین استانداردهای یادشده
- ۱۵- بررسی و تصویب گزارش‌های رئیس‌کل، قبل از ارائه به مجلس شورای اسلامی و مجمع عمومی بانک مرکزی
- ۱۶- بررسی و تصویب گزارش‌های دوره‌ای بانک مرکزی قبل از انتشار
- ۱۷- تعیین حدود مجاز نگهداری و نقل و انتقال اسکناس، مسکوک و ابزارهای پرداخت مشابه، از جمله چکهای تضمین‌شده، توسط اشخاص حقیقی و حقوقی و واریز یا برداشت نقدی از طریق مؤسسات اعتباری

۱۸- نظارت بر حُسن اجرای سیاستهای پولی، ارزی و اعتباری در تحقق و انطباق با مسؤولیت، اهداف و وظایف بانک مرکزی

ماده (۸) به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- در صدر ماده، بعد از عبارت «وظایف هیأت عالی»، عبارت «با رعایت قوانین مربوط» اضافه می شود.

۲- بند (۱) به شرح زیر اصلاح می شود:

«۱- تعیین سیاستهای پولی، ارزی و اعتباری بانک مرکزی و تصویب ابزارهای مورد نیاز اجرای سیاست پولی در چهارچوب اسناد بالادستی ذی ربط».

۳- بند (۴) حذف می شود.

۴- بند (۵) حذف می شود.

۵- بند (۱۲) به دو بند به صورت زیر تفکیک و شماره بندهای بعدی به ترتیب اصلاح می شود:

«۱۲- اتخاذ تصمیم در مورد نرخ کارمزد تسهیلات قرض الحسنه معادل هزینه پرداخت تسهیلات.

۱۳- اتخاذ تصمیم در مورد نرخ کارمزد انواع خدمات بانکی متناسب با هزینه تمام شده خدمات».

ضمناً ابهام بند (۱۷) با توجه به اصلاح صدر ماده (۸)، و ابهام بند (۱۸) با توجه به اصلاح بند (۱) رفع شده است.

ماده ۹-

الف- جلسات هیأت عالی با حضور دوسوم اعضاء رسمیت می یابد و تصمیمات آن با رأی موافق چهار عضو اتخاذ می گردد. حضور رئیس کل یا قائم مقام وی (در صورت فقدان رئیس کل) در جلسات هیأت عالی ضروری است.

ب- دبیرخانه هیأت عالی در حوزه قائم مقام رئیس کل مستقر می شود. قائم مقام

رئیس کل به عنوان دبیر هیأت عالی (بدون حق رأی) در جلسات شرکت می کند.
پ- جلسات هیأت عالی حداقل دو بار در ماه تشکیل می شود. جلسات فوق العاده هیأت عالی به درخواست رئیس کل یا حداقل دو عضو دیگر هیأت عالی تشکیل می شود.

ت- اعضای هیأت عامل و سایر اشخاص ذی ربط با موضوع جلسه، به تشخیص رئیس کل، می توانند بدون حق رأی در جلسات هیأت عالی شرکت کنند.
ث- دو نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی (موضوع تبصره (۲) بند «الف» ماده (۶) این قانون) و دادستان کل کشور یا معاون وی به عنوان ناظر (بدون حق رأی) در جلسات هیأت عالی شرکت می کنند. این افراد، مشمول قواعد مدیریت تعارض منافع هستند.

با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۷)، بند «الف» ماده (۹) به شرح زیر اصلاح و یک بند به عنوان بند «پ» به ماده مزبور الحاق می شود:
الف- جلسات هیأت عالی با حضور دوسوم اعضا رسمیت می یابد و تصمیمات آن با رأی موافق پنج عضو حاضر اتخاذ می گردد.
پ- قرارگرفتن موضوعات در دستور هیأت عالی منوط به موافقت رئیس کل است. موضوعات مرتبط با بندهای (۳) و (۱۸) ماده (۸) از این قاعده مستثنی است. هرکدام از اعضای هیأت عالی می توانند موضوعات مرتبط با بندهای یادشده را برای طرح در جلسه به دبیرخانه هیأت عالی اعلام کنند.

پ- نشست ویژه سیاستگذاری پولی و ارزی

ماده ۱۰-

الف- رئیس کل موظف است اولین جلسه هیأت عالی در هر فصل را با عنوان «نشست ویژه سیاستگذاری پولی و ارزی»، به بررسی اثربخشی سیاست های پولی، ارزی و اعتباری اجراء شده بانک مرکزی اختصاص دهد. کلیه تصمیمات معطوف

به سیاستگذاری پولی، ارزی و اعتباری که به تشخیص رئیس کل بر فضای کسب و کار کشور تأثیر جدی خواهد داشت، صرفاً باید در این نشست‌ها اتخاذ شود. رئیس کل، وزیر امور اقتصادی و دارایی و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور باید در این نشست‌ها شرکت کنند. رؤسای اتاقهای «بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران»، «تعاون ایران» و «اصناف ایران» الزاماً باید برای شرکت در نشست‌های ویژه سیاستگذاری پولی و ارزی و استماع نظرات آنان دعوت شوند. همچنین رئیس کل می‌تواند افراد دیگری از بخش دولتی، تعاونی یا خصوصی و یا کارشناسان مستقل را به منظور اطلاع از نظرات مشورتی آنان به صورت موردی با رعایت قواعد محرمانگی موضوع ماده (۱۱) این قانون برای حضور در نشست‌های ویژه سیاستگذاری دعوت کند.

نشست‌های فوق‌العاده سیاستگذاری پولی و ارزی در خارج از زمان‌های مقرر در صدر این بند، به درخواست رئیس کل، وزیر امور اقتصادی و دارایی یا حداقل دو نفر از اعضای هیأت عالی یا به درخواست مشترک رؤسای اتاق‌های «بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران»، «تعاون ایران» و «اصناف ایران» برای تبادل نظر در موضوع مورد نظر درخواست‌کنندگان و در صورت ضرورت، اتخاذ تصمیم در- باره آن موضوع تشکیل می‌شود.

ب- رئیس کل موظف است حداقل سه روز قبل از برگزاری نشست ویژه سیاستگذاری (غیر از نشست‌های فوق‌العاده)، گزارش عملکرد بانک مرکزی و شبکه بانکی کشور در دوره مورد گزارش را در اختیار اعضای اصلی و ناظر هیأت عالی قرار دهد. گزارش رئیس کل باید مشتمل بر فصل‌های زیر باشد:

۱- تغییرات حجم و رشد نقدینگی، پایه پولی و اجزای آن و روند نرخ‌های سود در دوره مورد گزارش

۲- عملکرد بانک مرکزی، نقش دولت و شبکه بانکی در رابطه با ثبات یا تغییرات سطح عمومی قیمت‌ها

۳- عملکرد بانک مرکزی، شبکه بانکی کشور در مجموع و هریک از مؤسسات اعتباری به تفکیک، در زمینه ثبات و سلامت شبکه بانکی کشور

۴- عملکرد بانک مرکزی، شبکه بانکی کشور در مجموع و هریک از مؤسسات اعتباری به تفکیک در زمینه حمایت از رشد اقتصادی و اشتغال، گسترش زیرساخت‌ها، توسعه فناوری و افزایش صادرات کشور

۵- مطالبات، بدهی‌ها و تعهدات خارجی کشور، وضعیت بازار ارز و عملکرد بانک مرکزی در زمینه حفظ و ارتقای ارزش پول ملی و بهبود تراز پرداخت‌ها

۶- ارزیابی نتایج و پیامدهای سیاست‌ها و اقدامات مصوب در نشست‌های قبلی، پیش‌بینی وضعیت آتی و پیشنهادهای رئیس‌کل برای اجراء در دوره پیش رو

هیأت‌عالی می‌تواند پس از بحث و بررسی، گزارش رئیس‌کل را عیناً تأیید؛ یا اصلاحات لازم را در آن اعمال کند. نظرات متفاوت اعضای هیأت‌عالی، رؤسای اتاقها و سایر مدعوین که به تصویب اکثریت اعضای حاضر هیأت‌عالی نرسیده، در صورت درخواست آنان به صورت جداگانه به متن گزارش الصاق می‌شود. مصوبات نشست‌های ویژه سیاستگذاری به همراه مستندات و منضمات آن باید ظرف سه روز کاری توسط رئیس‌کل برای مقام معظم رهبری، رئیس‌جمهور، رئیس مجلس شورای اسلامی، رئیس قوه قضائیه، وزیر امور اقتصادی و دارایی و رؤسای کمیسیون‌های اقتصادی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی ارسال شود. اطلاع‌رسانی عمومی درباره مذاکرات و تصمیمات نشست‌های ویژه سیاستگذاری صرفاً توسط رئیس‌کل صورت می‌گیرد.

۱- در بند «الف» ماده (۱۰)، بعد از عبارت «رؤسای اتاقهای «بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران»، «تعاون ایران» و «اصناف ایران» الزاماً باید برای شرکت در نشست‌های ویژه سیاستگذاری پولی و ارزی و استماع نظرات آنان دعوت شوند»، عبارت «شرکت رؤسای اتاق‌های یادشده در نشست‌های ویژه

هیأت عالی، منوط به رعایت بندهای «الف»، «ب»، «ت»، «ث» و «خ» ماده (۶۰) این قانون است» اضافه می‌شود.

۲- عبارت «یا به درخواست مشترک رؤسای اتاق‌های «بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران»، «تعاون ایران» و «اصناف ایران» در بند «الف» ماده (۱۰) حذف می‌شود.

ماده ۱۱- ...

ث- کمیته‌های تخصصی

ماده ۱۲- کمیته‌های تخصصی هیأت عالی عبارتند از:

۱- کمیته سیاستگذاری پولی و ارزی

۲- کمیته تنظیم‌گری و نظارت بانکی

در ماده (۱۲) و سایر مواد واژه «کمیته» به «شورا» اصلاح می‌شود.

ماده ۱۳-

الف- اعضای کمیته سیاستگذاری پولی و ارزی عبارتند از:

۱- قائم‌مقام رئیس‌کل (رئیس)

۲- معاون سیاستگذاری پولی (دبیر)

۳- معاون ارزی رئیس‌کل

۴- اعضای موضوع جزء (۴) بند «الف» ماده (۷) این قانون

۵- اعضای از هیأت‌عامل که رئیس‌کل عضویت آنان را در این کمیته لازم

می‌داند.

۶- سه نفر خبره اقتصادی مسلط به اقتصاد کلان و سیاست پولی با مدرک

دکتری علوم اقتصادی و حداقل ده سال سابقه کاری مرتبط و معتبر: یک نفر توسط

رئیس‌کل، یک نفر توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی و یک نفر مشترکاً توسط

رؤسای اتاق‌های «بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران»، «تعاون ایران» و

«اصناف ایران» معرفی می‌شود.

۷- دو نفر متخصص امور ارزی با معرفی رئیس کل

تبصره- اعضای موضوع اجزای (۶) و (۷) این بند برای مدت دو سال انتخاب می شوند و انتخاب مجدد ایشان بلامانع است. افراد یادشده، در صورتی که قبل از صدور حکم عضویت، در استخدام بانک مرکزی نبوده باشند، به صورت غیرموظف در جلسات کمیته شرکت می کنند.

ب- وظایف کمیته سیاستگذاری پولی و ارزی عبارت است از:

۱- آماده سازی دستورکار و پیش نویس مصوبات هیأت عالی در موضوعات

مرتبط با سیاست های پولی و ارزی بانک مرکزی

۲- ارزیابی اثربخشی سیاست های پولی و ارزی بانک مرکزی و ارائه گزارش

به هیأت عالی

۳- پایش مستمر عملکرد مؤسسات اعتباری از حیث همراهی با اهداف و سیاست-

های اعلام شده بانک مرکزی و ارائه پیشنهادات تشویقی یا تنبیهی لازم به هیأت عالی

۴- انجام سایر اموری که توسط هیأت عالی یا رئیس کل ارجاع می شود.

ماده (۱۳) به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- یک تبصره به عنوان تبصره (۲) به بند «الف» به شرح زیر الحاق و شماره

تبصره فعلی آن به (۱) اصلاح می شود:

تبصره ۲- اعضای موضوع اجزای (۶) و (۷) باید حائز شرایط مندرج در

جزء (۱) بند «ح» ماده (۷) این قانون باشند.

۲- جزء (۶) بند «الف» به شرح زیر اصلاح می شود:

«۶- سه نفر کارشناس مسلط به اقتصاد کلان و سیاست پولی با مدرک دکتری

علوم اقتصادی و حداقل ده سال سابقه کاری مرتبط و معتبر ترجیحاً از میان

مدیران و کارشناسان بانک مرکزی به انتخاب رئیس کل.»

ماده ۱۴-

الف- اعضای کمیته تنظیم گری و نظارت بانکی عبارتند از:

- ۱- قائم مقام رئیس کل (رئیس)
- ۲- معاون تنظیم گری و نظارت (دبیر)
- ۳- معاون حقوقی رئیس کل
- ۴- اعضای موضوع جزء (۵) بند «الف» ماده (۷) این قانون
- ۵- اعضای از هیأت عامل که رئیس کل عضویت آنان را در این کمیته لازم می داند.
- ۶- سه نفر حقوقدان مسلط به حقوق بانکی و موضوعات مرتبط با تنظیم گری و نظارت بانکی با مدرک دکتری حقوق و حداقل ده سال سابقه کار مرتبط و معتبر: یک نفر توسط رئیس کل، یک نفر توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی و یک نفر توسط دادستان کل کشور معرفی می شود.
- تبصره- اعضای موضوع جزء (۶) این بند برای مدت دو سال انتخاب می شوند و انتخاب مجدد آنها بلامانع است. افراد یادشده، در صورتی که قبل از صدور حکم عضویت، در استخدام بانک مرکزی نبوده باشند، به صورت غیرموظف در جلسات کمیته مزبور شرکت می کنند.
- ب- وظایف کمیته تنظیم گری و نظارت بانکی عبارت است از:
  - ۱- آماده سازی دستورکار و پیش نویس مصوبات هیأت عالی در موضوعات مرتبط با تنظیم گری و نظارت بانکی
  - ۲- ارزیابی اثربخشی تصمیمات بانک مرکزی در حوزه تنظیم گری و نظارت بانکی و ارائه گزارش به هیأت عالی
  - ۳- پایش مستمر عملکرد «اشخاص تحت نظارت» از جهت تمکین به دستورالعمل های ابلاغی بانک مرکزی در خصوص حفظ سلامت و ثبات شبکه بانکی و ارائه پیشنهادات تشویقی یا تنبیهی لازم به هیأت عالی
  - ۴- انجام سایر اموری که توسط هیأت عالی یا رئیس کل ارجاع می شود.

ماده (۱۴) به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- جزء (۶) بند «الف» به شرح زیر اصلاح می شود:

«۶- سه نفر کارشناس مسلط به حقوق بانکی و موضوعات مرتبط با تنظیم گری و نظارت بانکی با مدرک دکتری مرتبط و حداقل ده سال سابقه کار مرتبط و معتبر، ترجیحاً از میان مدیران و کارشناسان بانک مرکزی به انتخاب رئیس کل».

۲- یک تبصره به عنوان تبصره (۲) به بند «الف» به شرح زیر الحاق و عنوان تبصره آن به تبصره (۱) اصلاح می شود:

تبصره ۲- اعضای موضوع اجزای (۶) و (۷) باید حائز شرایط مندرج در جزء (۱) بند «ح» ماده (۷) این قانون باشند.

مبحث سوم- هیأت عامل

ماده ۱۵-

الف- رئیس کل، قائم مقام و معاونان رئیس کل، اعضای هیأت عامل بانک مرکزی را تشکیل می دهند.

ب- قائم مقام رئیس کل با پیشنهاد رئیس کل و تأیید و حکم رئیس جمهور منصوب و عزل می شود.

تبصره- قائم مقام رئیس کل باید واجد شرایط مذکور در بند «ب» ماده (۷) این قانون باشد.

پ- اجرای کلیه وظایف و بکارگیری اختیارات بانک مرکزی در این قانون، در چهارچوب مصوبات هیأت عالی بر عهده هیأت عامل است. همچنین هیأت- عامل مکلف به اجرای سایر اموری است که از سوی هیأت عالی یا رئیس کل ارجاع می گردد. مصوبات هیأت عامل پس از تأیید رئیس کل، معتبر خواهد بود.

تبصره ذیل بند «ب» ماده (۱۵) به شرح زیر اصلاح می شود:

تبصره- قائم مقام رئیس کل باید واجد شرایط مذکور در بند «ب» و جزء (۱) بند «ح» ماده (۷) این قانون باشد.

ماده ۱۶- رئیس کل، بالاترین مقام اجرایی بانک مرکزی است و مسؤولیت اداره بانک مرکزی و اجرای این قانون و مقررات مربوط به آن را برعهده دارد. رئیس کل، عهده دار کلیه امور اجرایی بانک مرکزی می باشد و در چهارچوب مصوبات هیأت عالی در قبال اقدامات بانک مرکزی پاسخگوست.

همچنین رئیس کل عهده دار وظایف زیر است:

- ۱- نصب و عزل معاونان و مدیران بانک مرکزی
- ۲- سخنگویی بانک مرکزی و هیأت عالی
- ۳- نمایندگی بانک مرکزی در کلیه مراجع رسمی داخلی و خارجی
- ۴- امضای قرارداد و توافقنامه به نمایندگی از بانک مرکزی
- ۵- طرح دعوی در مراجع رسمی داخلی و خارجی
- ۶- طراحی ساختار و حکمرانی داخلی بانک مرکزی و ارائه آن به هیأت عالی جهت تصویب

۷- پیشنهاد بودجه سالانه بانک مرکزی به هیأت عالی

۸- سایر وظایف محوله از سوی هیأت عالی

تبصره ۱- رئیس کل می تواند حق امضاء و یا بخشی از وظایف اجرایی خود را به قائم مقام، معاونان، مدیران و کارکنان بانک مرکزی تفویض کند.

تبصره ۲- اختیارات قائم مقام رئیس کل به جز مواردی که در این قانون تصریح شده است، از طرف رئیس کل تعیین می شود و در صورت غیبت، استعفاء یا فوت رئیس کل، تا زمان تعیین جایگزین، قائم مقام دارای کلیه اختیارات و وظایف رئیس کل می باشد.

ماده (۱۶) به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- بعد از عبارت «اقدامات بانک مرکزی»، عبارت «به رئیس جمهور» اضافه می شود.

۲- عبارت «رئیس کل عهده‌دار وظایف زیر است» به عبارت «رئیس کل با رعایت قوانین مربوط عهده‌دار وظایف زیر است» اصلاح می‌شود.

۳- جزء (۶) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«۶- طراحی ساختار داخلی بانک مرکزی در چهارچوب این قانون و ارائه آن به هیأت عالی جهت تصویب».

۴- عبارت «تفویض وظایف و حق امضاء، نافذ مسئولیت وی نیست» به انتهای تبصره (۱) اضافه می‌شود:

مبحث چهارم- هیأت نظار

ماده ۱۷-

الف- هیأت نظار مرکب از سه عضو حسابرس از میان حسابرسان خبره مطلع در امور بانکی با داشتن حداقل ده سال سابقه مرتبط و دو عضو اقتصاددان متخصص بانکداری است که به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تأیید مجمع عمومی بانک مرکزی برای مدت دو سال انتخاب می‌شوند. رئیس هیأت از میان اقتصاددانان عضو هیأت توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی انتخاب می‌شود.

ب- وظایف هیأت نظار به شرح زیر است:

۱- حسابرسی صورتهای مالی بانک و تهیه گزارش‌های مربوط

۲- رسیدگی به دارایی‌ها و بدهی‌های بانک مرکزی حداقل هر سه ماه یکبار و تهیه گزارش تغییرات

۳- تهیه گزارش‌های ادواری و موردی در رابطه با عملکرد بانک مرکزی از لحاظ انطباق با قوانین و مقررات

۴- تفریغ بودجه بانک مرکزی

پ- رئیس هیأت نظار موظف است گزارش‌های مصوب هیأت نظار را برای اعضای مجمع عمومی بانک مرکزی و اعضای هیأت عالی ارسال کند.

ت- نمایندگان ناظر مجلس در مجمع عمومی بانک مرکزی موظفند حداکثر ۴۸ ساعت قبل از برگزاری مجمع، گزارش خود را در ارتباط با گزارش‌های ارائه‌شده توسط هیأت نظار به دبیرخانه مجمع عمومی ارسال نمایند تا در دستور کار مجمع قرار گیرد. رئیس کل موظف است امکان دسترسی هیأت نظار به تمامی اطلاعات و اسناد و مدارک بانک مرکزی را فراهم کند.

ث-...

ماده (۱۷) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

- ۱- عبارت « اعضای هیأت نظار باید واجد شرایط مندرج در جزء (۱) بند «ح» ماده (۷) این قانون باشند» به انتهای بند «الف» اضافه می‌شود.
- ۲- در جزء (۱) بند «ب»، عبارت «بانک» به «بانک مرکزی» اصلاح می‌شود.
- ۳- در بند «ت»، عبارت «موظفند حداکثر» به عبارت «می‌توانند حداقل» اصلاح می‌شود.

مبحث پنجم- شورای فقهی

ماده ۱۸- برای حصول اطمینان از اجرای صحیح عملیات بانکی بدون ربا و جهت نظارت بر عملکرد نظام بانکی و اظهارنظر نسبت به رویه‌ها و ابزارهای رایج، شیوه‌های عملیاتی، دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها، چهارچوب قراردادهای و نحوه اجرای آنها از جهت انطباق با موازین فقه اسلامی، «شورای فقهی» در بانک مرکزی تشکیل می‌شود:

الف- شورای فقهی متشکل از افراد زیر است:

- ۱- پنج فقیه (مجتهد متجزی در حوزه فقه معاملات و صاحب‌نظر در مسائل پولی و بانکی)
- ۲- رئیس کل
- ۳- معاونان تنظیم‌گری و نظارت و حقوقی رئیس کل
- ۴- یک نفر اقتصاددان متخصص در بانکداری اسلامی به انتخاب رئیس کل

۵- یک نفر حقوقدان متخصص در بانکداری اسلامی به انتخاب رئیس کل
۶- یک نفر از مدیران عامل بانکهای کشور به انتخاب وزیر امور اقتصادی و دارایی
اعضای موضوع اجزای (۱)، (۴) و (۵) این بند برای مدت پنج سال منصوب
می شوند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

ب- حکم اعضای حقیقی شورای فقهی توسط رئیس کل صادر می شود.
پ- فقهای عضو شورای فقهی به پیشنهاد مشترک مدیر حوزه های علمیه کشور و
رئیس کل به شورای نگهبان معرفی و با تأیید اکثریت فقهای آن شورا انتخاب می شوند.
ت- رئیس و نایب رئیس شورای فقهی از میان فقهای عضو شورا با رأی
اکثریت اعضا برای مدت دو سال انتخاب می شوند.
ث- جلسات شورای فقهی با حضور رئیس یا نایب رئیس شورا و حداقل دو
نفر دیگر از فقهای عضو شورا رسمیت می یابد. مصوبات فقهی شورا با رأی موافق
سه نفر از فقهای عضو شورا معتبر است و اعضای غیرفقیه در موضوعات فقهی
حق رأی ندارند.

ج- یک نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی با اولویت آشنایی با اقتصاد و
بانکداری اسلامی به پیشنهاد کمیسیون اقتصادی و انتخاب مجلس شورای اسلامی
به عنوان عضو ناظر و بدون حق رأی در جلسات شورای فقهی شرکت می کند.

چ- شورای فقهی موظف است نسبت به مصوبات هیأت عالی و کمیته های ذیل
آن که حسب تشخیص رئیس شورای فقهی واجد ملاحظات شرعی می باشد،
اظهارنظر نموده و موارد عدم انطباق با شرع را توسط رئیس یا نایب رئیس شورا
بصورت کتبی به رئیس کل اعلام کند. فتوای معیار در مصوبات شورا، آرای فقهی
ولی فقیه است و در صورت نبود فتوای ولی فقیه، طبق نظر مشهور عمل می شود.
مهلت اظهارنظر شورا در موارد فوق پانزده روز است. عدم اظهارنظر در مهلت فوق
به مثابه موافقت شورا تلقی می شود.

همچنین، شورا موظف است در خصوص موضوعاتی که توسط رئیس کل به
شورای فقهی ارجاع می شود، یا توسط دبیرخانه یا به درخواست هریک از اعضای

شورای فقهی در دستور کار شورا قرار می‌گیرد، اظهار نظر نموده، موارد عدم انطباق با شرع را به رئیس کل اعلام کند. رئیس کل موظف است مصوبات شورای فقهی را پیگیری و بر حسن اجرای آنها نظارت کند.

ح- مصوبات شورای فقهی از طریق رئیس کل ابلاغ می‌شود و برای کلیه ارکان بانک مرکزی و «اشخاص تحت نظارت» لازم‌الرعايه است.

خ- اظهار نظر فقهی شورای فقهی بانک مرکزی، نافی اختیارات فقهای شورای نگهبان در اصل چهارم (۴) قانون اساسی نمی‌باشد.

د- شورای فقهی دارای دبیرخانه‌ای است که دبیر آن از بین افراد آشنا با بانکداری اسلامی به پیشنهاد رئیس شورای فقهی و پس از تأیید اکثریت اعضای شورا، با حکم رئیس کل برای مدت دو سال منصوب می‌شود و انتخاب مجدد وی بلامانع است. ساختار دبیرخانه و شرح وظایف آن با پیشنهاد شورای فقهی به تصویب مجمع عمومی می‌رسد و توسط رئیس کل ابلاغ می‌شود. دبیرخانه شورای فقهی می‌تواند کمیته‌های تخصصی فقهی و کارشناسی تشکیل دهد.

ذ- دستورالعمل نحوه اداره جلسات شورای فقهی، نحوه تشکیل و اداره کمیته‌های تخصصی فقهی و کارشناسی و چگونگی نظارت فقهی شورا بر «اشخاص تحت نظارت» توسط دبیر شورا پیشنهاد و پس از تصویب در شورای فقهی، توسط رئیس کل ابلاغ می‌شود.

ر- بانک مرکزی موظف است مشروح مذاکرات و مصوبات شورای فقهی را بر پایگاه اطلاع‌رسانی خود قرار داده و برای عموم منتشر نماید.

ماده (۱۸) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۱- در صدر ماده، عبارت «برای حصول اطمینان از انطباق تصمیمات بانک مرکزی و اقدامات اشخاص تحت نظارت با موازین شرعی، شورای فقهی در بانک مرکزی تشکیل می‌شود تا موارد خلاف شرع را برای اصلاح به رئیس کل اعلام کند»، جایگزین عبارت «برای حصول اطمینان از اجرای صحیح عملیات

بانکی بدون ربا و جهت نظارت بر عملکرد نظام بانکی و اظهارنظر نسبت به رویه‌ها و ابزارهای رایج، شیوه‌های عملیاتی، دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها، چهارچوب قراردادها و نحوه اجرای آنها از جهت انطباق با موازین اسلامی، شورای فقهی در بانک مرکزی تشکیل می‌شود» می‌شود.

۲- جزء (۲) بند «الف» به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«۲- قائم‌مقام رئیس کل».

۳- عبارت «دبیرخانه شورای فقهی می‌تواند کمیته‌های تخصصی فقهی و کارشناسی تشکیل دهد» در بند «د» حذف می‌شود.

۴- بند «خ» به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«خ- ایجاد شورای فقهی در بانک مرکزی، نافی وظایف و اختیارات فقهی شورای نگهبان در اصل چهارم (۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران نیست».

۵- عبارت «همچنین اعضای موضوع اجزای (۳) تا (۶) باید واجد شرایط مندرج در جزء (۱) بند «ح» ماده (۷) این قانون باشند» به انتهای بند «الف» اضافه می‌شود.

۶- یک تبصره به انتهای بند «الف» به شرح زیر الحاق می‌شود:

تبصره- رئیس کل می‌تواند هر موقع لازم بداند در جلسه شورای فقهی با حق رأی (در موضوعات غیر فقهی) شرکت کند.

۷- در بند «چ»، عبارت «به روشی که ولی فقیه تعیین می‌کنند» جایگزین عبارت «طبق نظر مشهور» می‌شود.

۸- متن زیر به انتهای بند «ج» اضافه می‌شود:

«مهلت اظهارنظر شورا در موارد فوق ده روز است. در صورتی که این فرصت برای رسیدگی و اظهارنظر کافی نباشد، مهلت مذکور با اعلام رئیس شورای فقهی ده روز دیگر اضافه می‌شود. مواردی که مطابق این قانون به شورای فقهی

ارجاع شده است، پس از اعلام نظر شورا مبنی بر انطباق با موازین شرعی، یا گذشت مهلت‌های مذکور در این بند، مانعی برای اجرا نخواهد داشت».

۹- در بند «د» بعد از عبارت «دارای دبیرخانه‌ای است» عبارت «که با استفاده از نیروی انسانی و امکانات موجود بانک مرکزی ایجاد می‌شود» اضافه می‌شود.

۱۰- در بند «ذ»، عبارت «در چهارچوب قوانین مربوط» بعد از عبارت «چگونگی نظارت فقهی شورا بر اشخاص تحت نظارت» اضافه می‌شود.

۱۱- به انتهای بند «ر» عبارت «در مواردی که به تشخیص اعضای شورا (اعم از فقیه و غیرفقیه) انتشار عمومی موضوعی مستلزم نقض حریم خصوصی افراد بوده یا واجد ملاحظات امنیتی باشد، آن موضوع قابل انتشار نخواهد بود» اضافه می‌شود.

فصل چهارم: گسترش اشراف اطلاعاتی و توسعه وظایف و اختیارات نظارتی

ماده ۱۹-

الف- بانک مرکزی موظف است از طریق ایجاد یا توسعه سامانه‌های حاکمیتی، و تکلیف «اشخاص تحت نظارت» به وضع قواعد و فرایندهای موردنظر بانک مرکزی در سامانه‌های داخلی خود، بر عملیات «اشخاص تحت نظارت»، به‌ویژه مؤسسات اعتباری و نقل و انتقال وجه توسط آنها نظارت کند.

ب- تراکنش‌هایی که مبلغ آنها از حدی که متناسب با وضعیت اشخاص حقیقی و حقوقی توسط هیأت عالی تعیین می‌شود، بیشتر باشد، تنها در صورتی قابل انجام است که شناسه یکتای صورتحساب الکترونیکی مربوط (موضوع بند «ث» ماده (۱) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان مصوب ۱۳۹۸/۷/۲۱) در کاربرگ (فرم) درخواست انتقال وجه در سامانه حاکمیتی بانک مرکزی ثبت شده باشد. در موارد نبود صورتحساب الکترونیکی، باید «بابت» یا «انگیزه» انتقال‌دهنده از انتقال وجه، توسط وی در کاربرگ (فرم) درخواست انتقال وجه در سامانه حاکمیتی موردنظر ثبت شده و به تأیید انتقال‌گیرنده برسد.

تبصره- دستورالعمل تعیین حدود تراکنش‌های موضوع این بند، متناسب با اطلاعات اقتصادی، هویتی و سایر اطلاعات مربوط، برای هر تراکنش و مجموع تراکنش‌های هر شخص در بازه‌های زمانی معین، به تصویب هیأت عالی می‌رسد.

بند «الف» ماده (۱۹) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

الف- بانک مرکزی موظف است «اشخاص تحت نظارت» را به اعمال قواعد نرم‌افزاری و فرایندهای موردنظر بانک مرکزی در سامانه‌های داخلی خود مکلف نموده و از این طریق بر عملیات «اشخاص تحت نظارت»، به‌ویژه مؤسسات اعتباری و نقل و انتقال وجه توسط آنها نظارت کند.

ماده ۲۰-

الف- ...

ب- فهرست تعاریف، متغیرها و شاخصها، نحوه محاسبه و حدود مجاز هر یک از موارد فوق توسط هیأت عالی تعیین می‌شود. بانک مرکزی موظف است ظرف شش ماه، دستورالعمل نحوه محاسبه و حدود مجاز کمیت‌های موضوع این ماده را که به تصویب هیأت عالی رسیده است، به مؤسسات اعتباری ابلاغ کند.

پ- مؤسسات اعتباری موظفند با وضع قواعد و فرایندهای موردنظر بانک مرکزی در سامانه‌های داخلی خود و با استفاده از سامانه‌های حاکمیتی بانک مرکزی، از عدم انجام موارد زیر اطمینان حاصل کنند:

۱- پرداخت تسهیلات کلان یا پذیرش تعهدات کلان بدون رعایت حدود و دستورالعمل‌های مربوط

۲- پرداخت تسهیلات یا پذیرش تعهدات به نفع «اشخاص مرتبط» با مؤسسه اعتباری، بدون رعایت حدود و دستورالعمل‌های مربوط

۳- پرداخت تسهیلات یا پذیرش تعهدات به اتکاء منابع غیرواقعی و ناپایدار به تشخیص بانک مرکزی که موجب کمبود نقدینگی و نیاز مؤسسه اعتباری به

استفاده از منابع بانک مرکزی، خارج از حدود مجاز مذکور در ماده (۴۵) این قانون شود.

۴- تملک انواع دارایی حقیقی شامل املاک و مستغلات و دارایی مالی شامل سهام و سایر اوراق بهادار فراتر از حدود مصوب هیأت عالی اعضای هیأت مدیره، هیأت عامل و مدیران ذی ربط مؤسسه اعتباری در موارد فوق الذکر متضامناً مسؤول هستند و ادعای عدم اطلاع از عملکرد مؤسسه اعتباری از آنان مسموع نیست.

ت- ...

ج- بانک مرکزی موظف است با استفاده از اطلاعاتی که به موجب این ماده دریافت می کند و سایر اطلاعات دریافتی از مؤسسات اعتباری، مانده تسهیلات و تعهدات کلان غیرجاری هر «ذی نفع واحد» و مانده تسهیلات و تعهدات جاری و غیرجاری «اشخاص مرتبط» با هریک از مؤسسات اعتباری را به تفکیک اشخاص، به همراه نرخ سود، مدت بازپرداخت، دوره تنفس، وضعیت بازپرداخت (جاری، سررسید گذشته، معوق یا مشکوک الوصول) و نوع و میزان وثیقه دریافت شده، از طریق پایگاه اطلاع رسانی خود در دسترس عموم قرار داده و بروزرسانی نماید. تعریف و مصادیق «ذی نفع واحد» در چهارچوب دستورالعمل مصوب هیأت عالی تعیین می گردد.

ماده (۲۰) به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- عبارت «فهرست تعاریف، متغیرها و شاخصها» از ابتدای بند «ب» حذف می شود.

۲- عبارت «اعضای هیأت مدیره، هیأت عامل و مدیران ذی ربط مؤسسه اعتباری در موارد فوق الذکر متضامناً مسؤول هستند و ادعای عدم اطلاع از عملکرد مؤسسه اعتباری از آنان مسموع نیست» از انتهای بند «پ» حذف می شود.

۳- بند «ج» به صورت زیر اصلاح می شود:

ج- بانک مرکزی موظف است با استفاده از اطلاعاتی که به موجب این ماده دریافت می‌کند و سایر اطلاعات دریافتی از مؤسسات اعتباری، مانده تسهیلات و تعهدات کلان هر «ذی نفع واحد» و مانده تسهیلات و تعهدات «اشخاص مرتبط» با هریک از مؤسسات اعتباری را به تفکیک اشخاص، به همراه نرخ سود، مدت بازپرداخت، دوره تنفس، وضعیت بازپرداخت (جاری، سررسید گذشته، معوق یا مشکوک الوصول) و نوع و میزان وثیقه دریافت شده، از طریق پایگاه اطلاع‌رسانی خود در دسترس عموم قرار داده و بروزرسانی نماید. تعریف و شرایط ذی نفع واحد همان است که در تبصره (۱) ماده (۵) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی برای مالک واحد عنوان شده است.

۴- عنوان فصل پنجم به «افزایش توان نظارتی بانک مرکزی» اصلاح می‌شود.

ماده ۲۱- ...

مبحث اول- رسیدگی به تخلفات «اشخاص تحت نظارت» و اعمال

مجازات‌های قانونی در مورد آنها

ماده ۲۲- به منظور رسیدگی و صدور احکام انتظامی نسبت به تخلفات «اشخاص تحت نظارت» یا مدیران، کارکنان و سهامداران مؤثر آنها از قوانین، مقررات، دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها و دستورات بانک مرکزی، هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر انتظامی به شرح زیر در بانک مرکزی تشکیل می‌شود:

الف- هیأت انتظامی بدوی متشکل از سه نفر به شرح زیر است:

۱- یک قاضی مسلط به قوانین و مقررات پولی و بانکی با حداقل ده سال تجربه در پرونده‌های اقتصادی و مالی که توسط رئیس قوه قضائیه پس از مشورت با رئیس کل انتخاب می‌شود.

۲- دو نفر کارشناس خبره بانکی به پیشنهاد رئیس کل و تأیید هیأت عالی

ب- هیأت انتظامی تجدیدنظر متشکل از سه نفر به شرح زیر است:

۱- یک قاضی مسلط به قوانین و مقررات پولی و بانکی با حداقل پانزده سال تجربه قضاوت در پرونده‌های اقتصادی و مالی که توسط رئیس قوه قضائیه پس از مشورت با رئیس کل انتخاب می‌شود.

۲- دو نفر کارشناس خبره بانکی به انتخاب رئیس کل و تأیید هیأت عالی تبصره- قاضی و کارشناسانی که عضو هیأت بدوی هستند، نمی‌توانند در مورد همان پرونده، عضو هیأت تجدیدنظر باشند.

پ- معاون تنظیم‌گری و نظارت با حفظ مسئولیت، به‌عنوان دادستان هیأت انتظامی بانک مرکزی تعیین می‌شود و بدون حق رأی در جلسات هیأت انتظامی شرکت می‌کند.

ت- هیأت انتظامی بدوی موظف است با درخواست معاون تنظیم‌گری و نظارت به تخلفات «اشخاص تحت نظارت» یا سهامداران مؤثر، مدیران و کارکنان آنها به‌فوریت رسیدگی کند. آرای صادره از هیأت‌های انتظامی بدوی ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ از سوی محکوم‌علیه و بانک مرکزی قابل اعتراض است. هیأت انتظامی تجدیدنظر موظف است به اعتراض واصله به آرای هیأت انتظامی بدوی به‌فوریت رسیدگی کند.

ث- قاضی عضو هریک از هیأت‌های انتظامی بدوی و تجدیدنظر، رئیس آن هیأت است.

ج- جلسات هیأت انتظامی بدوی و تجدیدنظر با حضور کلیه اعضاء تشکیل می‌شود. انشاء رأی برعهده قاضی عضو هیأت است.

چ- دعوت از مشتکی‌عنه یا نماینده وی برای حضور در هیأت بدوی و تجدیدنظر الزامی است. در صورت عدم حضور بدون عذر موجه (به تشخیص رئیس هیأت) هیأت می‌تواند اقدام به صدور رأی غیابی نماید.

ح- رئیس هیأت انتظامی می‌تواند از نماینده کانون بانکها یا سایر اشخاص مطلع بدون حق رأی برای شرکت در جلسات هیأت دعوت به‌عمل آورد.

خ- اعضای هیأت‌های انتظامی برای مدت دو سال انتخاب می‌شوند و انتخاب مجدد آنها بلامانع است. حقوق و مزایای کارشناسان عضو هیأت انتظامی توسط بانک مرکزی و حقوق و مزایای قضات هیأت انتظامی توسط قوه قضائیه پرداخت می‌شود.

د- عزل قضات عضو هیأت‌های انتظامی با پیشنهاد رئیس کل و تأیید رئیس قوه قضائیه امکان‌پذیر است.

ذ- دبیرخانه هیأت‌های انتظامی بانک مرکزی در حوزه معاونت تنظیم‌گری و نظارت تشکیل می‌شود. کارشناسان عضو هیأت‌های انتظامی به صورت تمام‌وقت در حوزه معاونت مذکور استقرار می‌یابند و عزل آنها منوط به تأیید هیأت عالی است. افراد مزبور نباید در سه سال منتهی به آغاز کار در هیأت انتظامی، با «اشخاص تحت نظارت» غیردولتی همکاری مؤثر سهامداری یا مدیریتی یا مشاوره‌ای به تشخیص هیأت نظار داشته باشند.

ر- آراء هیأت‌های بدوی در صورت عدم وصول اعتراض در مهلت مذکور در بند «ت» این ماده و نیز کلیه آراء هیأت‌های تجدیدنظر، قطعی و لازم‌الاجراء بوده و هیچ‌یک از مراجع قضائی و غیرقضائی اجازه تخفیف، توقف، تعلیق، الغاء یا ابطال احکام صادره را ندارد.

ماده (۲۲) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲۲- به منظور رسیدگی و صدور احکام انتظامی نسبت به تخلفات «اشخاص تحت نظارت» یا مدیران، کارکنان و سهامداران مؤثر آنها از قوانین، مقررات و تصمیمات بانک مرکزی شامل دستورالعمل‌ها و بخشنامه‌ها، یک هیأت انتظامی به شرح زیر در بانک مرکزی تشکیل می‌شود:

الف- هیأت انتظامی بانک مرکزی متشکل از سه نفر به شرح زیر است:

۱- یک قاضی مسلط به قوانین و مقررات پولی و بانکی با حداقل ده سال تجربه قضائی مفید و مرتبط که به پیشنهاد رئیس کل توسط رئیس قوه قضائیه انتخاب می شود.

۲- دو نفر کارشناس خبره بانکی با حداقل بیست سال تجربه مفید مرتبط که به پیشنهاد رئیس کل توسط هیأت عالی انتخاب می شوند.

اعضای هیأت انتظامی بانک مرکزی از بین افراد خوشنام، امین و مورد وثوق برای مدت دو سال انتخاب می شوند و انتخاب مجدد آنها بلامانع است. در صورتی که توسط مرجع قضائی صالح احراز شود که اعضای هیأت انتظامی بانک مرکزی توانایی لازم برای انجام وظائف محوله را از دست داده اند، یا شرط وثاقت و امانت از آنان زائل شده است، توسط مقام منصوب کننده عزل می شوند.

ب- معاون تنظیم گری و نظارت با حفظ مسؤولیت، به عنوان دادستان هیأت انتظامی بانک مرکزی تعیین می شود و بدون حق رأی در جلسات هیأت انتظامی شرکت می کند.

پ- هیأت انتظامی بانک مرکزی موظف است به دعاوی مطروحه به فوریت رسیدگی کند. آراء صادره از هیأت انتظامی بانک مرکزی ظرف پنج روز از تاریخ ابلاغ، به ترتیبی که در بند «ح» ذکر می شود، قابل اعتراض است.

ت- قاضی عضو هیأت انتظامی بانک مرکزی رئیس آن هیأت است. جلسات هیأت انتظامی بانک مرکزی با حضور کلیه اعضا تشکیل می شود و ملاک صدور رأی، رأی اکثریت اعضای هیأت است. آراء هیأت انتظامی بانک مرکزی قطعی و لازم الاجرا است.

ث- صدور دستور موقت یا حکم توقف نسبت به آراء صادره از هیأت انتظامی بانک مرکزی توسط مراجع قضائی مجاز نمی باشد.

ج- رئیس هیأت انتظامی بانک مرکزی می تواند از اشخاص مطلع برای شرکت در جلسات هیأت دعوت به عمل آورد.

چ- دبیرخانه هیأت انتظامی بانک مرکزی در حوزه معاونت تنظیم گری و نظارت تشکیل می شود.

ح- آراء هیأت انتظامی بانک مرکزی ظرف پنج روز از تاریخ ابلاغ یا اعلان، توسط محکوم علیه یا اشخاص ثالث متضرر قابل تجدید نظر خواهی در دیوان عدالت اداری است.

خ- رئیس دیوان عدالت اداری موظف است یک شعبه تجدیدنظر دیوان را به عنوان شعبه ویژه تجدیدنظر آراء هیأت انتظامی بانک مرکزی اختصاص دهد. قاضی شعبه مزبور باید از حداقل پانزده سال سابقه قضائی مفید و مرتبط برخوردار باشد.

د- هیأت انتظامی بانک مرکزی بموجب این قانون به هیأت های مذکور در بند (۲) ماده (۱۰) قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری اضافه می شود. شعبه ویژه تجدیدنظر آراء هیأت انتظامی بانک مرکزی موظف است تقاضاهای تجدیدنظر از آراء هیأت انتظامی بانک مرکزی را براساس ترتیبات مذکور در ماده (۶۳) قانون یادشده رسیدگی کند.

ذ- رئیس کل بانک مرکزی موظف است به تعدادی که رئیس دیوان عدالت اداری درخواست می کند، مشاور بانکی موثق و امین به دیوان معرفی نماید. رئیس دیوان عدالت اداری موظف است در اجرای ماده (۷) قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری، از میان مشاوران یادشده، حداقل سه مشاور به شعبه ویژه تجدیدنظر آراء هیأت انتظامی بانک مرکزی معرفی نماید. قاضی شعبه مزبور موظف است نظرات مشاوران را استماع نموده و در صورتی که رأی وی مبنی بر رد نظر اکثریت آنان باشد، در رأی خود دلایل رد نظر مشاوران را صراحتاً بیان نماید.

ر- رأی شعبه ویژه تجدیدنظر آراء هیأت انتظامی بانک مرکزی قطعی و لازم الاجرا است و در هیچ مرجع یا شعبه دیگری قابل فرجام خواهی، رسیدگی مجدد یا اعاده دادرسی نمی‌باشد مگر این که رئیس قوه قضائیه رأی شعبه تجدیدنظر را خلاف بین شرع یا قانون تشخیص دهد که در این صورت فقط برای یک بار پرونده را با ذکر دلیل برای رسیدگی ماهوی و صدور رأی به شعبه هم عرض که دارای ویژگیهای بند «خ» این ماده باشد، ارجاع می نماید. رسیدگی در شعبه هم عرض باید مطابق بندهای «د» و «ه» این ماده انجام شود.

ماده ۲۳-

الف- انجام موارد زیر از سوی «اشخاص تحت نظارت» یا سهامداران مؤثر، مدیران و کارکنان آنها تخلف محسوب می‌شود. معاون تنظیم‌گری و نظارت در مقام دادستان انتظامی بانک مرکزی موظف است در صورت مشاهده هریک از تخلفات، اعمال تنبیهات مذکور در بند «ب» این ماده را از هیأت انتظامی درخواست کند:

۱- تخطی از احکام این قانون و سایر قوانین مربوط و نیز تخطی از مقررات، دستورالعمل‌ها، بخشنامه‌ها و دستورات بانک مرکزی و هرگونه تلاش برای بی‌اثرکردن آنها

۲- تخطی از شرایط و ضوابط مجوزهای صادره بانک مرکزی و یا نقض هر یک از شرایط و ضوابطی که مجوزهای مذکور بر اساس آنها صادر شده است.

۳- تخطی از مفاد اساسنامه

۴- تخطی از تعهدات ارائه‌شده به بانک مرکزی در مورد انجام اقدامات

اصلاحی

۵- اقداماتی که منافع مشتریان و یا ثبات، ایمنی و سلامت مالی «شخص تحت

نظارت»، شبکه بانکی یا نظام پرداخت کشور را به مخاطره می‌اندازد.

- ۶- عدم رعایت ضوابط تنظیم و نگهداری صحیح دفاتر، حسابها، اطلاعات و صورتهای مالی مطابق با مقررات و دستورالعملهای ابلاغی بانک مرکزی و عدم ارائه به موقع، صحیح و کامل دادهها، اطلاعات، صورتهای مالی و گزارشها به بانک مرکزی
- ۷- مشارکت حقوقی یا سرمایه‌گذاری مستقیم و بنگاهداری مؤسسه اعتباری خارج از ضوابط و حدود اعلام شده توسط بانک مرکزی
- ۸- خودداری از ارائه اطلاعات در مواردی که «شخص تحت نظارت» به موجب قانون یا دستور مرجع قضائی مکلف به ارائه یا افشای آن است.
- ۹- جلوگیری از اعمال نظارت بانک مرکزی یا اخلال در آن از طریق اقداماتی نظیر جلوگیری از حضور بازرسان، ارائه اطلاعات و آمار اشتباه و گمراه‌کننده، ارائه اطلاعات ناقص، تعلل و تأخیر در ارائه اطلاعات خواسته شده و سایر موارد مشابه
- ۱۰- بکارگیری افراد به عنوان عضو هیأت مدیره و هیأت عامل و یا سایر مناصبی که حسب قانون یا مقررات، نیازمند تأییدیه هستند، بدون کسب تأییدیه صلاحیت عمومی و حرفه‌ای از بانک مرکزی یا مرجع مربوط
- ۱۱- توقف فعالیت بدون عذر موجه
- ۱۲- افشای اسرار بانکی مشتریان و یا اطلاعات حسابهای آنان بدون حکم قانونی یا دستور مرجع قضائی
- ۱۳- جعل یا مخدوش نمودن اسناد فیزیکی و الکترونیکی
- ۱۴- ارائه خدمت به اشخاصی که به موجب این قانون یا سایر قوانین، ارائه خدمت به آنها ممنوع است.
- ۱۵- عدم اجرای درخواستهای صندوق ضمانت سپرده‌ها در مواردی که به موجب این قانون یا قوانین دیگر به صندوق اختیار داده شده است.
- ۱۶- عدم رعایت سقفهای مذکور در بندهای (۱۱) و (۱۲) ماده (۸) این قانون
- ب- هیأت انتظامی می‌تواند با توجه به نوع تخلف، «شخص تحت نظارت» متخلف را به یک یا چند مورد زیر محکوم کند:

- ۱- اخطار کتبی به «شخص تحت نظارت» متخلف یا هریک از سهامداران مؤثر، مدیران یا کارکنان آن
- ۲- تعلیق یا سلب صلاحیت موقت یا دائم هریک از سهامداران مؤثر، مدیران یا کارکنان «شخص تحت نظارت»
- ۳- اعمال جریمه نقدی برای سهامداران مؤثر «شخص تحت نظارت»، تا سقف پانصد میلیارد (۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال یا ده درصد (۱۰٪) ارزش روز سهام آنها یا پنج برابر میزان تخلف، هرکدام که بیشتر باشد.
- ۴- اعمال جریمه نقدی برای مدیران یا کارکنان «شخص تحت نظارت» تا سقف پنجاه میلیارد (۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال یا پنج برابر میزان تخلف هرکدام که بیشتر باشد.
- ۵- انفصال موقت یا دائم هر یک از اعضای هیأت مدیره، هیأت عامل یا مدیران «شخص تحت نظارت» از خدمات دولتی و عمومی
- ۶- منع «شخص تحت نظارت» از توزیع سود، اندوخته یا سرمایه بین سهامداران مؤثر یا اعمال محدودیت در این خصوص
- ۷- سلب حق رأی سهامدار مؤثر متخلف
- ۸- سلب حق تقدم ناشی از افزایش سرمایه «شخص تحت نظارت» برای سهامدار مؤثر متخلف
- ۹- تعلیق یا لغو مجوز «اشخاص تحت نظارت» متخلف غیر از مؤسسات اعتباری
- ۱۰- الزام رئیس کل به نصب هیأت سرپرستی موقت برای مؤسسه اعتباری متخلف یا گزیر آن پس از جلب موافقت هیأت عالی

ماده (۲۳) به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- جزء (۱) بند «الف» به شرح زیر اصلاح می شود:

«۱- تخلف از احکام این قانون و سایر قوانین مربوط و نیز تخلف از مقررات و تصمیمات بانک مرکزی شامل دستورالعمل ها و بخشنامه ها».

۲- در جزء (۳) بند «الف»، عبارت «شخص تحت نظارت» بعد از عبارت «اساسنامه» اضافه می‌شود.

۳- جزء (۵) بند «الف» به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«۵- هرگونه رفتار «شخص تحت نظارت» که به تشخیص معاون تنظیم‌گری و نظارت می‌تواند به ناترازی وی یا سایر «اشخاص تحت نظارت» یا اخلال در نظام پرداخت کشور منتهی شود.»

۴- در جزء (۷) بند «الف»، عبارت «ضوابط و حدود اعلام‌شده توسط بانک مرکزی» به عبارت «ضوابط و حدودی که بانک مرکزی با رعایت و در چهارچوب قوانین اعلام می‌کند» اصلاح می‌شود.

۵- جزء (۸) بند «الف» به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«۸- خودداری از ارائه اطلاعات در مواردی که «شخص تحت نظارت» مکلف به ارائه آن بوده، و خودداری از آن به موجب قانون تخلف محسوب شده‌باشد.»

۶- عبارت «و سایر موارد مشابه» از انتهای جزء (۹) بند «الف» حذف می‌شود.

۷- یک تبصره به شرح زیر به جزء (۱۰) بند «الف» الحاق می‌شود:

تبصره- حکم این جزء مانع رعایت قانون نحوه انتصاب اشخاص در مشاغل خاص در مواردی که مشمول قانون مذکور می‌شوند، نیست.

۸- جزءهای (۱۲) و (۱۳) بند «الف» حذف می‌شود.

۹- با توجه به اصلاحات انجام‌شده در ماده (۸)، جزء (۱۶) بند «الف» به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«۱۶- عدم رعایت سقفهای مذکور در بندهای (۱۱)، (۱۲) و (۱۳) ماده (۸) این قانون.»

۱۰- در صدر بند «ب»، عبارت «و متناسب با آن» بعد از عبارت «نوع تخلف» اضافه می‌شود.

۱۱- عبارت «تعلیق یا» از ابتدای جزء (۲) بند «ب» حذف می‌شود.

۱۲- جزء (۶) بند «ب» به شرح زیر اصلاح می شود:
«۶- اعمال محدودیت یا ممنوعیت در خصوص توزیع سود، اندوخته بین سهامداران مؤثر توسط «شخص تحت نظارت» تا سقف پنج سال».
۱۳- جزء (۹) بند «ب» به دو جزء زیر تفکیک می شود:
«۹- تعلیق مجوز «اشخاص تحت نظارت» متخلف حداکثر به مدت سه سال؛
۱۰- لغو مجوز «اشخاص تحت نظارت» متخلف».
۱۴- جزء (۱۰) بند «ب» حذف می شود.
۱۵- واژه «تخطی» در سراسر این ماده به «تخلف» اصلاح می شود.

ماده ۲۴-

الف- معاون تنظیم‌گری و نظارت علاوه بر انجام وظیفه به‌عنوان دادستان
انتظامی بانک مرکزی، وظایف و اختیارات زیر را بر عهده دارد:
۱- صدور، تعلیق، تمدید و لغو مجوز مؤسسات اعتباری و سایر «اشخاص
تحت نظارت» پس از تصویب در هیأت‌عالی
۲- نظارت بر حسن اجرای مقررات توسط «اشخاص تحت نظارت» از طریق
نظارت حضوری و غیرحضوری و ارائه گزارش به رئیس‌کل و هیأت‌عالی
۳- اعلان عمومی و بروزرسانی فهرست «اشخاص تحت نظارت»
۴- پایش مستمر شاخصهای ثبات و سلامت بانکی و ارائه گزارش به رئیس‌کل
و هیأت‌عالی
۵- راهبری فرایند بازسازی و گزیر مؤسسات اعتباری
۶- انجام سایر وظایفی که از طرف رئیس‌کل یا هیأت‌عالی به معاون تنظیم‌گری
و نظارت ارجاع می‌شود.
ب- هر یک از اعضای هیأت‌عامل حسب مورد موظفند دستورالعمل‌هایی را
که برای اعمال اختیارات نظارتی بانک مرکزی لازم تشخیص می‌دهند، تهیه کنند.

دستورالعمل‌های یادشده در صورت موافقت رئیس کل، در دستور کمیته تنظیم‌گری و نظارت بانکی قرار خواهد گرفت.

ماده (۲۴) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۱- جزء (۱) بند «الف» به شرح زیر اصلاح و یک تبصره به آن الحاق می‌شود:
«۱- صدور، تعلیق، تمدید و لغو مجوز «اشخاص تحت نظارت» در چهارچوب قوانین مربوط.
تبصره- صدور، تعلیق، تمدید و لغو مجوز مؤسسات اعتباری توسط معاون تنظیم‌گری و نظارت مستلزم اخذ موافقت هیأت عالی است».

۲- عبارت «از طریق نظارت حضوری و غیرحضوری» از جزء (۲) بند «الف» حذف می‌شود.

ماده ۲۵- ارتکاب موارد زیر توسط «اشخاص تحت نظارت» تخلف محسوب شده و بانک مرکزی می‌تواند متخلف را رأساً به ترتیب مذکور در این ماده جریمه کند. مبلغ جریمه با توجه به شرایط وقوع تخلف و شدت و اهمیت آن و میزان همکاری قبلی «شخص تحت نظارت» با بانک مرکزی، به تشخیص رئیس کل، کاهش می‌یابد:

۱- در مواردی که «شخص تحت نظارت» در ارسال گزارش‌های مورد درخواست بانک مرکزی تعلل کند؛ به ازای هر روز تأخیر حداکثر ده میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال

۲- در مواردی که انجام و ثبت تراکنش باید از ترتیبات خاصی پیروی کند و «شخص تحت نظارت» ترتیبات مزبور را رعایت نکند؛ به ازای هر تراکنش تا مبلغ یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال

۳- در مواردی که «شخص تحت نظارت» موظف به راه‌اندازی سامانه جدید، نسخه‌گذاری سامانه‌های موجود و یا افزایش و یا تغییر در قابلیت‌های آنها شده باشد و تکلیف موردنظر را انجام ندهد؛ به ازای هر روز تأخیر تا مبلغ ده میلیارد (۱۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال

۴- در صورتی که سامانه‌های داخلی «شخص تحت نظارت» که به سامانه‌های حاکمیتی بانک مرکزی متصل هستند، دچار اختلال شده و موجب تراکنش غیرموفق در سامانه‌های حاکمیتی شوند؛ به ازای هر تراکنش ناموفق تا مبلغ یک میلیون (۱,۰۰۰,۰۰۰) ریال تبصره ۱- ...

تبصره ۳- اعمال جریمه‌های موضوع این ماده، نافی سایر اقدامات تنبیهی پیش‌بینی شده در این قانون نمی‌باشد.

در تبصره (۳) ماده (۲۵)، پس از عبارت «سایر اقدامات تنبیهی پیش‌بینی شده در این قانون»، عبارت «و سایر قوانین» اضافه می‌شود.

ماده ۲۶- ...

ماده ۲۷- چنانچه عملیات مؤسسه اعتباری متضمن احتمال ارتکاب تخلف توسط آن مؤسسه یا ایجاد مخاطره برای ثبات و سلامت شبکه بانکی باشد، معاون تنظیم‌گری و نظارت می‌تواند اقدامات زیر را انجام دهد:

۱- دستور تهیه صورتهای مالی میان‌دوره‌ای توسط مؤسسه اعتباری

۲- اعزام حسابرس ویژه به مؤسسه اعتباری جهت تهیه گزارش‌های حسابرسی ویژه

موردنظر معاون تنظیم‌گری و نظارت

۳- انتصاب ناظر مقیم در مؤسسه اعتباری

صدر ماده (۲۷) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«چنانچه عملیات مؤسسه اعتباری متضمن احتمال ارتکاب تخلف توسط آن مؤسسه یا ایجاد بی‌ثباتی در شبکه بانکی باشد، معاون تنظیم‌گری و نظارت می‌تواند اقدامات زیر را انجام دهد ...».

ب- اقدامات پیشگیرانه

ماده ۲۸- چنانچه معاون تنظیم‌گری و نظارت در نتیجه اقدامات اکتشافی یا از

طرق دیگر تشخیص دهد که مؤسسه اعتباری در وضعیت نامناسب قرار گرفته یا در

- آستانه ورود به وضعیت نامناسب قرار دارد، می‌تواند پس از کسب موافقت رئیس‌کل، مؤسسه اعتباری را ملزم به اجرای تمام یا بخشی از اقدامات پیشگیرانه زیر کند:
- ۱- الزام هیأت‌مدیره به تغییر تمام یا بخشی از اعضای هیأت‌عامل
  - ۲- الزام مجمع عمومی به تغییر تمام یا بخشی از اعضای هیأت‌مدیره
  - ۳- افزایش حدود ذخیره مطالبات غیرجاری
  - ۴- کاهش یا ممنوعیت توزیع سود و ممنوعیت توزیع اندوخته بین سهامداران
  - ۵- اصلاح ترکیب دارایی‌ها و بدهی‌ها
  - ۶- توقف یا تحدید عملیات یا فعالیت‌های پر مخاطره
  - ۷- افزایش دارایی‌های نقد یا بهبود کیفیت نقدشوندگی دارایی‌ها
  - ۸- ارتقای نظام حاکمیت شرکتی و نظارت (کنترل)‌های داخلی
  - ۹- محدود کردن هزینه‌های عملیاتی
  - ۱۰- محدود کردن اعطای تسهیلات یا ایجاد تعهدات
  - ۱۱- ممنوعیت یا محدودیت در انجام برخی از خدمات یا عملیات بانکی
  - ۱۲- ممنوعیت پرداخت پاداش به مدیران مؤسسه اعتباری
  - ۱۳- تشدید نسبت‌های احتیاطی مذکور در بند «الف» ماده (۲۰) این قانون
- تبصره- اعمال محدودیت‌های مذکور در اجزای (۱)، (۲)، (۴) و (۱۳) این ماده منوط به تصویب هیأت‌عالی است.

صدر ماده (۲۸) و بند (۳) آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۲۸- چنانچه معاون تنظیم‌گری و نظارت در نتیجه اقدامات اکتشافی یا از طرق دیگر تشخیص دهد که مؤسسه اعتباری از حدود مجاز شاخص‌های مذکور در ماده (۲۰) این قانون تخلف کرده، یا در آستانه تخلف از آن‌ها قرار دارد، می‌تواند پس از کسب موافقت رئیس‌کل، مؤسسه اعتباری را با رعایت تناسب، ملزم به اجرای تمام یا بخشی از اقدامات پیشگیرانه زیر کند: ...

۳- افزایش حدود ذخیره مطالبات مشکوک الوصول.

پ- اقدامات اصلاحی

ماده ۲۹- در صورتی که معاون تنظیم‌گری و نظارت اقدامات پیشگیرانه را کافی نداند، می‌تواند پس از کسب موافقت رئیس‌کل، مؤسسه اعتباری را ملزم کند تا ظرف یک‌ماه برنامه اصلاحی ارائه نماید. در صورتی که ظرف مهلت مقرر برنامه اصلاحی مؤسسه اعتباری به بانک مرکزی ارائه نشود یا برنامه ارائه شده به تأیید کمیته تنظیم‌گری و نظارت نرسد، معاون تنظیم‌گری و نظارت برنامه اصلاحی مؤسسه اعتباری موردنظر را رأساً تهیه و جهت تصویب به کمیته مزبور ارائه می‌نماید.

برنامه اصلاحی می‌تواند مشتمل بر تمام یا بخشی از اقدامات زیر باشد:

- ۱- فروش بخشی از دارایی‌ها
  - ۲- افزایش سرمایه با سلب حق تقدم از سهامداران یا بدون آن، با تصویب هیأت‌عالی
  - ۳- افزایش اندوخته‌ها و ذخایر
  - ۴- کاهش شعب یا محدودیت در توسعه آن
  - ۵- فروش شرکت‌های تابعه
  - ۶- تبدیل مطالبات حال شده سهامداران به سرمایه
  - ۷- تبدیل بدهی‌های تبعی غیرسپرده‌ای به سهام
  - ۸- تغییر سهامداران مؤثر از طریق الزام ایشان به کاهش سهام خود، با تصویب هیأت‌عالی
  - ۹- سایر اقدامات اصلاحی پیشنهادی کمیته تنظیم‌گری و نظارت
- تبصره ۱- افزایش سرمایه مؤسسات اعتباری در صورتی که از محل صرف سهام با سلب حق تقدم سهامداران انجام شود، از مالیات معاف است.
- تبصره ۲- در صورتی که مؤسسه اعتباری که به موجب این ماده ملزم به افزایش سرمایه شده است، دولتی بوده یا بخشی از سهام آن متعلق به دولت باشد، دولت موظف است منابع موردنیاز برای افزایش سرمایه مؤسسه اعتباری موردنظر را در لایحه اصلاحیه قانون بودجه همان سال یا لایحه بودجه سال بعد پیش‌بینی کند.

در صورتی که دولت به این حکم عمل نکرده یا پیشنهاد دولت مورد موافقت مجلس قرار نگیرد، تمام یا بخشی از سود خالص بانک مرکزی در همان سال صرف افزایش سرمایه مؤسسات اعتباری موضوع این تبصره خواهد شد.

ت- تعیین هیأت سرپرستی موقت برای مؤسسه اعتباری

ماده (۲۹) به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- بند (۹) حذف می شود.

۲- تبصره (۱) حذف می شود.

۳- عنوان و متن تبصره (۲) به شرح زیر اصلاح می شود:

تبصره- در صورتی که مؤسسه اعتباری که به موجب این ماده ملزم به افزایش سرمایه شده است، دولتی باشد، دولت موظف است منابع مورد نیاز برای افزایش سرمایه مؤسسه اعتباری مورد نظر را در لایحه اصلاحیه قانون بودجه همان سال یا لایحه بودجه سال بعد با تخصیص صد درصد پیش بینی کند. در صورتی که دولت به این حکم عمل نکرده یا پیشنهاد دولت مورد موافقت مجلس قرار نگیرد، افزایش سرمایه مؤسسات اعتباری دولتی موضوع این تبصره از محل عائدی دولت از سود خالص بانک مرکزی با رعایت اصل پنجاه و سوم (۵۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران انجام خواهد شد.

ماده ۳۰- چنانچه مؤسسه اعتباری از اجرای اقدامات پیشگیرانه و اصلاحی استنکاف کرده یا حسب تشخیص معاون تنظیم گری و نظارت، آنها را به طور کامل یا مؤثر اجراء نکند، معاون تنظیم گری و نظارت موظف است پیشنهاد سلب اختیار از مجمع عمومی، هیأت مدیره و هیأت عامل مؤسسه اعتباری را پس از تأیید رئیس کل به هیأت عالی ارائه کند. در صورت تصویب هیأت عالی، معاون تنظیم گری و نظارت موظف است برای مؤسسه اعتباری مورد نظر هیأت سرپرستی موقت تعیین کند.

نصب هیأت سرپرستی موقت برای مؤسسات اعتباری تابع ترتیبات زیر است:

- ۱- معاون تنظیم‌گری و نظارت موظف است ظرف حداکثر پنج روز کاری پس از لازم‌الاجراء شدن مصوبه هیأت‌عالی، هیأت سرپرستی موقت را به رئیس کل پیشنهاد و پس از موافقت رئیس کل، حکم وی را صادر نماید و مراتب را به نحو مقتضی برای درج در روزنامه رسمی کشور ارسال کند. معاونان مؤسسه اعتباری تحت سرپرستی به پیشنهاد رئیس هیأت سرپرستی موقت با حکم معاون تنظیم‌گری و نظارت منصوب می‌شوند. همچنین معاون تنظیم‌گری و نظارت مجاز است با موافقت رئیس کل نسبت به عزل هیأت سرپرستی موقت مؤسسه اعتباری تحت سرپرستی اقدام کند.
- ۲- پس از انتصاب هیأت سرپرستی موقت، کلیه وظایف و اختیارات هیأت-مدیره و هیأت‌عامل به هیأت سرپرستی موقت منتقل شده و اعضای هیأت‌مدیره و هیأت‌عامل برکنار می‌شوند. همچنین در طول مدتی که مؤسسه اعتباری توسط هیأت سرپرستی موقت اداره می‌شود، اختیارات مجمع عمومی عادی و فوق‌العاده مؤسسه اعتباری توسط هیأت‌عالی اعمال خواهد شد.
- ۳- مدت سرپرستی حداکثر یکسال است. هیأت‌عالی می‌تواند با پیشنهاد رئیس کل، مدت سرپرستی را برای دو دوره دیگر تمدید کند. تمدید بیش از سه‌سال منوط به تصویب دوسوم اعضای هیأت‌عالی است.
- ۴- از تاریخ قطعی شدن انتصاب هیأت سرپرستی موقت، اقدامات و دستورات آن هیأت در چهارچوب این قانون و مقررات و دستورات ابلاغی بانک مرکزی برای سهامداران، بستانکاران، سپرده‌گذاران، بدهکاران، مدیران و کارکنان مؤسسه اعتباری تحت سرپرستی لازم‌الاتباع است.
- ۵- چنانچه رئیس کل در هر مرحله از دوره‌ای که مؤسسه اعتباری توسط هیأت سرپرستی موقت اداره می‌شود، به این نتیجه برسد که شاخصهای ناظر به وضعیت سرمایه و نقدینگی مؤسسه اعتباری به شرایط مطلوب برگشته‌است، باید مراتب را به هیأت‌عالی گزارش کند. در صورت تأیید گزارش رئیس کل توسط هیأت‌عالی، معاون تنظیم‌گری و نظارت موظف است با دعوت از سهامداران مؤسسه اعتباری

و تشکیل مجمع عمومی، مدیریت مؤسسه اعتباری را به مدیران منتخب مجمع منتقل نماید.

۶- هیأت سرپرستی موقت متشکل از حداقل سه یا پنج عضو است که از بین افراد خبره بانکی صاحب صلاحیت دارای پنج سال تجربه مدیریت ارشد بانکی انتخاب می‌شوند. معاون تنظیم‌گری و نظارت با تأیید رئیس کل یک نفر از اعضای هیأت سرپرستی موقت را به‌عنوان رئیس هیأت و یک نفر دیگر را به‌عنوان نایب- رئیس منصوب می‌کند. وظایف و اختیارات رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل مؤسسه اعتباری به رئیس هیأت سرپرستی منتقل می‌شود.

۷- در صورت ورود مؤسسه اعتباری به فرایند گزیر، اختیارات و وظایف هیأت سرپرستی موقت به مدیر گزیر منتقل می‌شود. سایر اختیارات و وظایف مدیر گزیر در حدود قوانین به تصویب هیأت‌عالی می‌رسد و مدیر گزیر براساس اختیارات و وظایف محوله در مقابل هیأت‌عالی پاسخگوست. به‌منظور پیشبرد اجرای فرایند گزیر، مدیر گزیر می‌تواند برای هر یک از مؤسسات اعتباری فرایند گزیر، هیأت اجرای گزیر منصوب نماید. هیأت اجرای گزیر متشکل از سه یا پنج نفر متخصص بانکی دارای حداقل ده سال سابقه کاری مرتبط و آشنا با روشهای گزیر خواهد بود.

۱- صدر بند (۶) ماده (۳۰) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«۶- هیأت سرپرستی موقت متشکل از حداقل سه یا پنج عضو است که از بین افراد خبره بانکی صاحب صلاحیت، مورد وثوق، امین و دارای پنج سال تجربه مدیریت ارشد بانکی انتخاب می‌شوند.»

۲- جمله انتهائی بند (۷) ماده (۳۰) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«۷- ... هیأت اجرای گزیر متشکل از سه یا پنج نفر متخصص بانکی، مورد وثوق، امین و دارای حداقل ده سال سابقه کاری مرتبط و آشنا با روشهای گزیر خواهد بود.»

ماده ۳۱- هیأت سرپرستی موقت علاوه بر کلیه وظایف و اختیاراتی که در اساسنامه مؤسسه اعتباری برای هیأت مدیره و هیأت عامل پیش‌بینی شده است، وظایف و اختیارات زیر را دارا می‌باشد:

الف- وظایف:

۱- ...

۲- ...

تبصره- هیأت سرپرستی موقت موظف است ابطال قراردادهای یادشده و جبران خسارت وارده را از هیأت رسیدگی به اختلافات بانکی درخواست کند. هیأت رسیدگی به اختلافات بانکی باید به این دعاوی به‌فوریت و خارج از نوبت رسیدگی کند.

۳- ...

تبصره- رئیس هیأت سرپرستی موقت موظف است هم‌زمان، از مرجع ذیصلاح اعمال اقدامات تأمینی نظیر ممنوعیت خروج از کشور را علیه این اشخاص درخواست نماید. چنانچه اشخاص یادشده ظرف مدت مذکور در اظهارنامه اقدام به جبران خسارات ننمایند، رئیس هیأت سرپرستی موقت موظف به طرح دعوی علیه آنان می‌باشد. دادگاه یا هیأت رسیدگی به اختلافات بانکی حسب مورد موظف است به این دعاوی به‌فوریت و خارج از نوبت رسیدگی کند.

۴- ...

ب- اختیارات:

۱- تعلیق حق برداشت برخی از سپرده‌گذاران مؤسسه اعتباری به‌صورت جزئی یا کلی، پس از اخذ مجوز از هیأت عالی

۲- تهیه گزارش ارزیابی کیفیت دارایی‌ها و اصلاح صورتهای مالی به‌منظور شفاف شدن میزان و کیفیت دارایی‌ها

۳- خاتمه دادن به خدمت برخی از کارکنان مؤسسه اعتباری تحت سرپرستی با حفظ کلیه حقوق قانونی آنان

۴- به کارگیری اشخاص در مؤسسه اعتباری تحت سرپرستی به صورت موقت تبصره- هرگونه استخدام دائمی افراد در مؤسسه اعتباری تحت سرپرستی منوط به موافقت هیأت عالی است.

۵- پیشنهاد گزیر مؤسسه اعتباری

ماده (۳۱) به شرح زیر اصلاح می شود:

۱- تبصره جزء (۲) بند «الف» به شرح زیر اصلاح می شود:

تبصره- هیأت سرپرستی موقت موظف است در صورت احراز وقوع شرایط مندرج در این جزء، ابطال قراردادهای یادشده و جبران خسارت وارده را از دادرای ویژه جرائم پولی و بانکی درخواست کند. دادرای ویژه جرائم پولی و بانکی باید با توجه به موارد اهم لازم الرعایه، به این دعاوی به فوریت و خارج از نوبت رسیدگی کند.

۲- در تبصره جزء (۳) بند «الف»، عبارت «با رعایت موارد اهم لازم الرعایه» بعد از عبارت «حسب مورد موظف است» اضافه می شود.

۳- جزء (۱) بند «ب» به سه جزء تفکیک و به شرح زیر اصلاح و شماره اجزای بعدی به تناسب اصلاح می شود:

«ب- اختیارات:

۱- تعلیق حق برداشت سپرده «اشخاص مرتبط» مؤسسه اعتباری؛

۲- تعلیق حق برداشت سپرده سایر سپرده گذاران مازاد بر ده برابر مبلغ سپرده ضمانت شده توسط صندوق ضمانت سپرده ها حداکثر به مدت دو سال، با اذن هیأت عالی؛

۳- تعلیق حق برداشت سپرده سپرده گذارانی که هم زمان بدهی حال شده به مؤسسه اعتباری دارند، تا سقف مانده بدهی حال شده آنان.

۴- عبارت «با رعایت قوانین مربوط» به انتهای جزء (۳) بند «ب» اضافه می شود.

۵- در جزء (۴) بند «ب»، بعد از کلمه «اشخاص»، عبارت «مورد وثوق و امین» اضافه می‌شود.

۶- تبصره جزء (۴) بند «ب» حذف می‌شود.

ماده ۳۲- پس از انتصاب هیأت سرپرستی موقت:

الف- هرگونه اقدام و فعالیت مؤسسه اعتباری تحت سرپرستی که بدون إذن یا اجازه مستقیم یا غیرمستقیم هیأت سرپرستی موقت انجام شود، ملغی‌الاثراست و باطل می‌شود.

ب- مدیران مؤسسه اعتباری تحت سرپرستی باید تمامی دارایی‌ها، اسناد، دفاتر، نرم‌افزارها و بانک‌های اطلاعاتی، مهرها و تمامی اطلاعات مربوط به عملیات و فعالیت مؤسسه اعتباری تحت سرپرستی را در اختیار هیأت سرپرستی موقت قرار دهند؛ به‌گونه‌ای که معاون تنظیم‌گری و نظارت از آغاز اداره مؤسسه اعتباری توسط هیأت سرپرستی موقت اطمینان حاصل نماید. همچنین کلیه افرادی که تا پنج‌سال قبل از تعیین هیأت سرپرستی موقت در مؤسسه اعتباری تحت سرپرستی مسئولیت داشته یا مشغول به کار بوده‌اند، موظفند بنا به درخواست هیأت سرپرستی موقت با وی همکاری نموده و اسناد، مدارک و اطلاعات لازم را در اختیار وی قرار دهند. فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظف است با درخواست هیأت سرپرستی موقت و حکم دادستان، همکاری لازم را برای در اختیارگرفتن مدیریت (کنترل) ساختمان‌ها، املاک، دارایی‌ها، تجهیزات، دفاتر و اسناد مؤسسه اعتباری تحت سرپرستی انجام دهد.

پ- هزینه‌های مرتبط با سرپرستی از محل منابع مؤسسه اعتباری تحت سرپرستی تأمین می‌شود. در صورتی که به تشخیص معاون تنظیم‌گری و نظارت و تأیید هیأت عالی، منابع مؤسسه اعتباری تحت سرپرستی برای تأمین هزینه‌های موردنظر کافی نباشد، کسری توسط بانک مرکزی تأمین می‌شود.

ت- طرح هرگونه دعوی علیه مؤسسه اعتباری تحت سرپرستی باید به طرفیت بانک مرکزی صورت پذیرد و نمی‌توان اعضای هیأت سرپرستی موقت را در خصوص اقداماتشان در مؤسسه مزبور طرف دعوی قرار داد؛ مگر در مواردی که به تشخیص دادستان کل کشور، اقدامات آنان خارج از چهارچوب اختیارات قانونی یا اختیارات مصرح در اساسنامه مؤسسه اعتباری بوده یا مرتکب جرم شده باشند.

ث- اقدامات صورت پذیرفته توسط هیأت سرپرستی موقت، با شکایت سهامداران، مدیران یا سایر ذی‌نفعان مؤسسه اعتباری تحت سرپرستی به هیچ‌وجه ملغی‌الایر یا باطل نمی‌شود. در صورتی که اشخاص مزبور به موجب رأی قطعی هیأت‌های رسیدگی به اختلافات بانکی در اثر اقدامات صورت پذیرفته توسط هیأت سرپرستی موقت، متضرر شده باشند، خسارات وارده توسط بانک مرکزی جبران می‌شود در صورتی که به حکم دادگاه خسارت وارده ناشی از تقصیر هیأت سرپرستی موقت یا سایر افراد ذی‌مدخل باشد بانک مرکزی به هیأت سرپرستی موقت یا سایر افراد ذی‌مدخل رجوع می‌نماید.

ماده (۳۲) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

- ۱- در بند «ب»، عبارت «(کنترل)» حذف می‌شود.
- ۲- در بند «پ»، عبارت «در صورتی که به تشخیص معاون تنظیم‌گری و نظارت و تأیید هیأت‌عالی، منابع مؤسسه اعتباری تحت سرپرستی برای تأمین هزینه‌های مورد نظر کافی نباشد، کسری توسط بانک مرکزی تأمین می‌شود» حذف شد و بعد از کلمه «منابع»، عبارت «قابل تصرف شرعی» اضافه می‌شود.
- ۳- بند «ت» به شرح زیر اصلاح می‌شود:
«ت- بانک مرکزی مسئول تصمیمات و اقدامات اعضای هیأت سرپرستی است و اعضای هیأت سرپرستی به بانک مرکزی پاسخگو هستند. اعضای هیأت سرپرستی موقت به واسطه تصمیمات و اقداماتی که در چهارچوب این قانون

انجام داده‌اند، طرف دعوی قرار نمی‌گیرند؛ مگر در مواردی که موضوع دعوی، انتساب جرم باشد».

۴- در بند «ث»، عبارت «در صورتی که اشخاص مزبور به موجب رأی قطعی هیأت‌های رسیدگی به اختلافات بانکی در اثر اقدامات صورت پذیرفته توسط هیأت سرپرستی موقت، متضرر شده باشند، خسارات وارده توسط بانک مرکزی جبران می‌شود در صورتی که به حکم دادگاه خسارت وارده ناشی از تقصیر هیأت سرپرستی موقت یا سایر افراد ذی‌مدخل باشد بانک مرکزی به هیأت سرپرستی موقت یا سایر افراد ذی‌مدخل رجوع می‌نماید» حذف و بند مزبور به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

ث- اشخاصی که از تصمیمات و اقدامات هیأت سرپرستی موقت متضرر شده‌اند، می‌توانند با رعایت بند «ت» این ماده، به هیأت انتظامی بانک مرکزی شکایت کنند. هیأت انتظامی بانک مرکزی موظف است به دعاوی مطروحه مطابق ترتیبات مذکور در ماده (۲۲) رسیدگی کند.

ث- گزیر مؤسسه اعتباری

ماده ۳۳- چنانچه رئیس کل در دوره‌ای که مؤسسه اعتباری توسط هیأت سرپرستی موقت اداره می‌شود یا قبل از آن، به این نتیجه برسد که شاخص‌های ناظر به وضعیت سرمایه و نقدینگی مؤسسه اعتباری قابل اصلاح نمی‌باشد، موظف است پیشنهاد گزیر مؤسسه اعتباری را به هیأت عالی ارائه کند. در صورت تصویب پیشنهاد رئیس کل توسط هیأت عالی، مؤسسه اعتباری با ترتیبات زیر وارد مرحله گزیر می‌شود:

۱- مدیریت گزیر مؤسسات اعتباری برعهده صندوق ضمانت سپرده‌هاست. صندوق ضمانت سپرده‌ها موظف است ظرف حداکثر پنج روز کاری پس از لازم‌الاجراء شدن مصوبه هیأت عالی، فرایند گزیر مؤسسه اعتباری مورد نظر را آغاز نموده و با کمترین هزینه مالی و اجتماعی و با هدف صیانت و رعایت غبطه

سپرده‌گذاران، به‌ویژه سپرده‌گذاران خرد و سایر ذی‌نفعان گزیر مؤسسه اعتباری موردنظر را مطابق قانون به انجام برسانند.

۲- اعطای تسهیلات جدید، صدور ضمانت‌نامه، گشایش اعتبار اسنادی و افتتاح حساب توسط مؤسسه اعتباری تحت گزیر، مجاز نمی‌باشد. در عین حال، مدیر گزیر موظف است در چهارچوب مصوبات هیأت‌عالی، فعالیت‌های اصلی مؤسسه اعتباری را که عدم انجام آن در دوران گزیر به تشخیص هیأت‌عالی منجر به ایجاد بی‌ثباتی مالی می‌گردد، تا زمان خاتمه فرایند گزیر، ادامه دهد.

تبصره- در دو سال نخست اجرای این قانون، هیأت‌عالی می‌تواند اجرای مصوبات خود را که ناظر به تعیین هیأت سرپرستی موقت برای مؤسسات اعتباری یا گزیر آنهاست، صرفاً در مورد مؤسسات اعتباری که دستورات بانک مرکزی را به‌طور کامل رعایت کنند، تعلیق نماید.

دو تبصره به‌شرح زیر به ماده (۳۳) الحاق و شماره تبصره فعلی آن به (۱) اصلاح می‌شود:

تبصره ۲- مدیر گزیر می‌تواند در چهارچوب این قانون، نسبت به پیشنهاد موارد زیر به هیأت‌عالی اقدام نماید:

۱- فروش یا واگذاری تمام یا بخشی از دارائی‌ها و بدهی‌های مؤسسه اعتباری در حال گزیر به مؤسسه اعتباری دیگر؛

۲- انتقال باقیمانده دارائی‌ها و بدهی‌های مؤسسه اعتباری در حال گزیر به یک مؤسسه اعتباری انتقالی؛

۳- تبدیل بخشی از بدهی‌های ضمانت‌نشده مؤسسه اعتباری در حال گزیر به سهام در چهارچوب قوانین مربوط؛

۴- ادغام مؤسسه اعتباری در حال گزیر در یک مؤسسه اعتباری دیگر با تأیید مجمع عمومی مؤسسه اعتباری ادغام شونده؛

۵- انحلال مؤسسه اعتباری در حال گزیر.

تبصره ۳- منظور از مؤسسه اعتباری انتقالی در تبصره (۲)، مؤسسه اعتباری است که با مجوز بانک مرکزی و به منظور مدیریت بهتر دارایی‌ها و بدهی‌های مؤسسه اعتباری تحت‌گزر، به صورت موقت (با طول عمر حداکثر سه سال) توسط مدیر گزیر تأسیس می‌شود.

ماده ۳۴- در صورتی که مؤسسه اعتباری نسبت به مصوبه هیأت‌عالی مبنی بر تعیین هیأت سرپرستی موقت برای مؤسسه اعتباری یا گزیر آن مؤسسه معترض باشد، می‌تواند اعتراض خود را به همراه دلایل و مستندات ظرف سه روز کاری از زمان ابلاغ، به دبیرخانه هیأت انتظامی بدوی بانک مرکزی تسلیم نماید. در مورد گزیر، علاوه بر مؤسسه اعتباری، اشخاص ثالث یعنی سایر اشخاصی که از مصوبه هیأت‌عالی متضرر شده‌اند نیز می‌توانند نسبت به این مصوبه به هیأت انتظامی بدوی بانک مرکزی اعتراض کنند.

هیأت انتظامی بدوی باید ظرف یک هفته نسبت به اعتراض واصله، رسیدگی و اقدام به صدور رأی نماید. مؤسسه اعتباری یا شخص ثالث معترض و معاون تنظیم‌گری و نظارت ظرف سه روز کاری پس از ابلاغ رأی، برای اعتراض به رأی هیأت انتظامی بدوی فرصت دارند. در صورتی که هیچ‌یک از طرفین به رأی هیأت انتظامی بدوی اعتراض نکند، رأی هیأت مزبور قطعی است.

در صورت وصول اعتراض، هیأت انتظامی تجدیدنظر ظرف سه روز کاری پس از وصول اعتراض فرصت دارد تا به اعتراض واصله رسیدگی و مبادرت به صدور رأی نماید. در هر صورت، چنانچه به مصوبه هیأت‌عالی مبنی بر تعیین هیأت سرپرستی موقت یا گزیر مؤسسه اعتراض نشود، یا اعتراض واصله، حسب مورد، توسط هیأت انتظامی بدوی یا تجدیدنظر وارد تشخیص داده نشود، مصوبه هیأت‌عالی قطعی و لازم‌الاجراء است و دیوان عدالت اداری و سایر مراجع قضائی نمی‌توانند تقاضای صدور حکم توقف یا ابطال مصوبه هیأت‌عالی را بپذیرند.

تبصره- از زمانی که هیأت‌عالی، رئیس کل را مأمور به تعیین هیأت سرپرستی موقت برای مؤسسه اعتباری یا گزیر آن می‌کند، مجمع عمومی و هیأت‌مدیره مؤسسه اعتباری

حق تشکیل جلسه و تصمیم‌گیری در امور مؤسسه اعتباری را نخواهند داشت و احکام یا قراردادهایی که توسط مدیران مؤسسه اعتباری امضا شده باشد، نافذ نیست؛ مگر این که هیأت انتظامی بدوی یا تجدیدنظر حسب مورد رأی به نقض مصوبه هیأت عالی در خصوص تعیین هیأت سرپرستی موقت برای مؤسسه اعتباری موردنظر بدهد.

ماده (۳۴) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۳۴- در صورتی که مؤسسه اعتباری نسبت به مصوبه هیأت عالی مبنی بر تعیین هیأت سرپرستی موقت یا گزیر معترض باشد، می‌تواند اعتراض خود را به همراه دلایل و مستندات ظرف سه روز کاری از زمان ابلاغ، به دبیرخانه هیأت انتظامی بانک مرکزی تسلیم نماید. هیأت انتظامی بانک مرکزی موظف است ظرف یک هفته نسبت به اعتراض واصله، رسیدگی و اقدام به صدور رأی نماید. مهلت رسیدگی و صدور رأی، با اعلام رئیس هیأت انتظامی بانک مرکزی به رئیس کل، تا سه روز دیگر قابل تمدید است. سایر ترتیبات رسیدگی به اعتراض‌های موضوع این ماده، مشابه ترتیبات مذکور در ماده (۲۲) است.

مبحث دوم- رسیدگی به اختلافات «اشخاص تحت نظارت» با یکدیگر و
دعای حقوقی مشتریان و سایر ذی‌نفعان علیه «اشخاص تحت نظارت» و بالعکس
ماده ۳۵-

الف- اختلافات حقوقی «اشخاص تحت نظارت» با یکدیگر و با مشتریان
آنها و سایر اشخاص ذی‌ربط، که مرتبط با موضوع فعالیت مصرح در اساسنامه
«اشخاص تحت نظارت» باشد، توسط هیأت‌های رسیدگی به اختلافات بانکی
رسیدگی می‌شود. قوه قضائیه و بانک مرکزی موظفند هیأت‌های رسیدگی به
اختلافات بانکی را به تعداد مورد نیاز در مراکز کلیه استان‌های کشور و شهرهای
پرجمعیت دایر کنند. هیأت‌های رسیدگی به اختلافات بانکی شامل هیأت‌های
بدوی و تجدیدنظر هستند. مرجع تعیین نصاب شهرهای پرجمعیت هیأت عالی
خواهد بود.

ب- هر هیأت بدوی از یک قاضی با حداقل پنج سال سابقه قضائی که توسط رئیس قوه قضائیه منصوب می شود و دو نفر کارشناس متخصص در حقوق بانکی تشکیل می شود. جلسات هیأت بدوی با حضور قاضی عضو هیأت رسمیت می یابد و ریاست هیأت برعهده اوست. رئیس هیأت بدوی پس از مشورت با کارشناسان عضو هیأت، مبادرت به انشای رأی می کند.

پ- هر هیأت تجدیدنظر از یک قاضی با حداقل ده سال سابقه قضائی که توسط رئیس قوه قضائیه منصوب می شود و دو نفر کارشناس متخصص در حقوق بانکی تشکیل می شود. جلسات هیأت تجدیدنظر با حضور قاضی عضو هیأت رسمیت می یابد و ریاست هیأت برعهده اوست. رئیس هیأت تجدیدنظر پس از مشورت با کارشناسان عضو هیأت، مبادرت به انشای رأی می کند. قاضی و کارشناسانی که عضو هیأت بدوی هستند نمی توانند در مورد همان پرونده، عضو هیأت تجدیدنظر باشند.

ت- شرایط و نحوه به کارگیری کارشناسان متخصص در حقوق بانکی توسط رئیس کل پیشنهاد شده و به تصویب هیأت عالی می رسد.

ث- آرای صادره از هیأت های بدوی با اعتراض یکی از طرفین یا شخص ثالث ذی نفع، در هیأت تجدیدنظر رسیدگی می شود. آرای صادره از هیأت های تجدیدنظر و آرای صادره از سوی هیأت های بدوی (در صورت عدم اعتراض)، قطعی و لازم الاجراء بوده و در هیچ یک از مراجع قضائی و غیرقضائی قابل توقف، تعلیق، الغاء یا ابطال نمی باشد.

ج- مدت عضویت اعضای هیأت های رسیدگی به اختلافات بانکی سه سال می باشد و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

چ- تهیه فضای مناسب برای هیأت های رسیدگی به اختلافات بانکی و پشتیبانی اداری، مالی و حقوقی هیأت های مزبور برعهده بانک مرکزی است. هزینه هیأت های رسیدگی به اختلافات بانکی مشتمل بر حقوق و مزایای کارشناسان عضو هیأت ها در بودجه بانک مرکزی، منظور و توسط آن بانک پرداخت می شود. حقوق و مزایای قضات عضو هیأت ها توسط قوه قضائیه پرداخت می شود. هرگونه

پرداخت یا اعطای امتیازی غیر از حقوق و مزایای فوق‌الذکر تحت هر عنوان توسط بانک مرکزی به قضات عضو هیأت‌ها ممنوع است.

ح- بانک مرکزی موظف است با هماهنگی قوه قضائیه، دبیرخانه هیأت‌های رسیدگی به اختلافات بانکی را در تهران، مراکز استانها و شهرهای پرجمعیت ایجاد نماید.

خ- دواير اجرای احکام هیأت‌های رسیدگی به اختلافات بانکی در محل هیأت‌های بدوی مستقر می‌شوند. پشتیبانی اداری و مالی دواير اجرای احکام بر عهده بانک مرکزی است. اجرای حکم با دستور رئیس هیأت بدوی خواهد بود.

د- هیأت‌های رسیدگی به اختلافات بانکی از حیث آیین دادرسی و هزینه دادرسی تابع قوانین مربوط هستند.

ذ- پرونده‌هایی که در زمان ابلاغ این قانون در مراجع دیگر قضائی در حال رسیدگی بوده ولی منجر به صدور حکم نهائی نشده باشد، به درخواست یکی از طرفهای دعوی به هیأت رسیدگی به اختلافات بانکی ارجاع خواهد شد.

ماده (۳۵) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۳۵-

الف- اختلافات حقوقی اشخاص تحت نظارت با یکدیگر و با مشتریان آنها و سایر اشخاص ذیربط، که مرتبط با موضوع فعالیت مصرح در اساسنامه «اشخاص تحت نظارت» باشد، توسط شعب ویژه رسیدگی به اختلافات بانکی رسیدگی می‌شود. شعب ویژه رسیدگی به اختلافات بانکی با استفاده از امکانات و نیروی انسانی موجود قوه قضائیه و در محدوده امکانات آن قوه در مراکز استانها و شهرهای پرجمعیت تشکیل می‌شود. شعب ویژه رسیدگی به اختلافات بانکی شامل شعب بدوی و تجدیدنظر هستند.

ب- بانک مرکزی می‌تواند با تائید هیأت عالی، کارشناسانی را برای ارائه مشاوره به قضات شعب ویژه رسیدگی به اختلافات بانکی به رئیس قوه قضائیه معرفی کند. کارشناسان مذکور از طریق رؤسای کل دادگستری استانها به شعب

ویژه رسیدگی به اختلافات بانکی معرفی می شوند. قضات شعب ویژه رسیدگی به اختلافات بانکی موظفند قبل از انشاء رأی، نظر کارشناس یا کارشناسان معرفی شده به شعبه را استعلام کنند و در صورتی که رأی آنان خلاف نظر کارشناس یا کارشناسان معرفی شده باشد، باید در متن رأی خود، دلایل رد نظر کارشناسی را تصریح نمایند.

پ- شعب ویژه رسیدگی به اختلافات بانکی از حیث دادرسی و هزینه دادرسی تابع قوانین مربوط هستند.

ت- حق الزحمه کارشناسان موضوع این ماده توسط هیأت عالی تعیین و از محل بودجه بانک مرکزی پرداخت می شود.

ث- کارشناسان مذکور در بند «ب» این ماده نباید هیچ گونه رابطه مالکیتی، مدیریتی یا مشاوره‌ای با «شخص تحت نظارت» طرف دعوی داشته باشند.

مبحث سوم- پیگیری جرائم پولی و بانکی

ماده ۳۶- دادرسی ویژه جرائم پولی و بانکی موظف است به کلیه جرائم موضوع این قانون با شکایت بانک مرکزی رسیدگی کند. سایر جرائمی که در دیگر قوانین، عنوان یا محتوای جرم پولی و بانکی داشته باشد، مشمول این حکم خواهد بود.

بعد از عبارت «با شکایت بانک مرکزی» عبارت «یا اشخاص دیگر» اضافه می شود.

ماده ۳۷-

الف- انجام هرگونه عملیات بانکی، ارائه انواع خدمات بانکی، صرافی، واسپاری (لیزینگ) و مانند آن و نیز ایجاد و ثبت «اشخاص تحت نظارت»، ایجاد شعبه، باجه یا نمایندگی و هر نوع فعالیت در نظام پرداخت، صرفاً با مجوز بانک مرکزی و در چهارچوب مقررات مصوب هیأت عالی با رعایت قانون اصلاح مواد (۱) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی

مصوب ۱۳۹۹/۱۱/۱۵ و قانون تسهیل صدور برخی مجوزهای کسب و کار مصوب ۱۴۰۰/۱۲/۲۴ مجاز است.

همچنین انجام عملیات و ارائه خدمات بانکی از طریق پایگاههای اینترنتی، برنامه‌های کاربردی بر بستر تلفن همراه و مشابه آن، به‌جز مواردی که با تصویب هیأت‌عالی از دریافت مجوز معاف می‌باشد، منوط به کسب مجوز از بانک مرکزی است. اقدام به فعالیت‌های مذکور در این ماده بدون کسب مجوز، جرم تلقی می‌شود. بانک مرکزی موظف است اسامی و اطلاعات کلیه «اشخاص تحت نظارت» مجاز را به طرق مقتضی از جمله درج در پایگاه اطلاع‌رسانی خود اعلام عمومی نموده و به اطلاع فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران و قوه قضائیه برساند. فرماندهی مزبور به‌عنوان ضابط قضائی موظف است فعالیت اشخاص حقیقی یا حقوقی را که اقدام به فعالیت‌های مذکور در صدر این بند می‌کنند اما نام آنها در فهرست اعلامی بانک مرکزی وجود ندارد، بدون نیاز به دستور مقام قضائی متوقف کند.

وزارت اطلاعات و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران موظفند در صورت اطلاع از انجام فعالیت‌های مذکور در صدر این بند توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی بدون کسب مجوز از بانک مرکزی، مراتب را بلافاصله به معاونت تنظیم‌گری و نظارت بانک مرکزی و دادستان مرکز استان کتباً گزارش نمایند.

ب- بانک مرکزی موظف است علیه اشخاصی که بدون اخذ مجوز، به انجام فعالیت‌هایی که مستلزم اخذ مجوز از بانک مرکزی است مبادرت می‌کنند، نزد دادرسی ویژه جرائم مالی و پولی اقامه دعوی کند.

پ- اشخاصی که بدون اخذ مجوز از بانک مرکزی مبادرت به اقدامات مذکور در بند «الف» این ماده نمایند، به‌شرح زیر مجازات می‌شوند:

۱- چنانچه مرتکب شخص حقیقی باشد، علاوه بر الزام به بازپرداخت وجوه دریافتی از مردم و پرداخت جزای نقدی حداکثر معادل دو برابر وجه تحصیل یا

جمع‌آوری شده تحت هر عنوان، به مجازات درجه پنج یا شش موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی، محکوم می‌گردد.

۲- چنانچه با ایجاد شخص حقوقی اقدام به انجام اعمال مجرمانه موضوع بند «الف» این ماده شده باشد، علاوه بر انحلال شخص حقوقی ایجاد شده و مصادره کل اموال آن (به استثنای اموالی که متعلق به مردم است و باید عودت داده شود)، اعضای هیأت‌مدیره، هیأت‌عامل، مدیران و سهامداران مؤثر شخص حقوقی به مجازات درجه پنج یا شش موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شوند. این افراد در قبال خسارات وارده به اشخاص ثالث مسؤولیت تضامنی خواهند داشت. جرائم موضوع این ماده، از جرائم اقتصادی محسوب می‌گردد.

ت- قوه قضائیه موظف است شعب ویژه دادسرا و دادگاه رسیدگی به جرائم پولی و بانکی را دایر کند. شعب یادشده موظفند به شکایات بانک مرکزی، مستقیماً و خارج از نوبت رسیدگی کنند.

ماده (۳۷) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۱- عبارت «فعالیت صندوقهای قرض الحسنه کوچک که بدون ثبت رسمی و داشتن شخصیت حقوقی و بدون اعلام عمومی و تبلیغات، فعالیت می‌کنند، نظیر صندوقهای قرض الحسنه خانوادگی، نیاز به اخذ مجوز از بانک مرکزی ندارد. تشخیص مصادیق براساس معیارهای پیش‌گفته برعهده بانک مرکزی است» به انتهای بند «الف» اضافه می‌شود.

۲- در بند «ب» عبارت «دادسرای ویژه جرائم مالی و پولی» به عبارت «دادسرای ویژه جرائم پولی و بانکی» اصلاح می‌شود.

۳- جزء (۱) بند «پ» به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«۱- چنانچه مرتکب شخص حقیقی باشد، علاوه بر الزام به بازپرداخت وجوهی که دریافت آنها مستلزم اخذ مجوز از بانک مرکزی است، و پرداخت جزای

نقدی حداکثر معادل دو برابر وجوه مزبور، به مجازات درجه پنج یا شش موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی، محکوم می‌گردد.

۴- در جزء (۲) بند «پ» عبارت «و مصادره کل اموال آن (به استثنای اموالی که متعلق به مردم است و باید عودت داده شود)» حذف و عبارت «جرایم اقتصادی» به عبارت «جرایم پولی و بانکی» اصلاح می‌شود.

۵- عبارت «مستقیماً و» از بند «ت» حذف و عبارت «با رعایت موارد اهم لازم الرعایه» قبل از عبارت «خارج از نوبت» اضافه می‌شود.

ماده ۳۸- اعطای هرگونه پروانه فعالیت و ارائه هرگونه خدمت به اشخاصی که بدون مجوز بانک مرکزی اقدام به فعالیت‌های مذکور در بند «الف» ماده (۳۷) این قانون می‌نمایند، ممنوع است. همچنین، استفاده آگاهانه کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی اعم از دستگاه‌های دولتی و عمومی غیردولتی از خدمات اشخاصی که بدون مجوز مبادرت به فعالیت‌های مذکور در بند «الف» ماده (۳۷) می‌کنند، ممنوع می‌باشد. شخص حقیقی یا نماینده قانونی شخص حقوقی مرتکب، به یک یا چند مورد از مجازات‌های درجه پنج ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم خواهند شد.

ماده (۳۸) به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

۱- انتهای ماده (۳۸) به صورت زیر اصلاح می‌شود:
«شخص حقیقی، وکیل یا نماینده حقوقی شخص حقوقی مرتکب، به یک یا چند مورد از مجازات‌های درجه شش ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم خواهند شد».

۲- عبارت «منظور از خدمت در این ماده، هرگونه خدمتی است که تداوم فعالیت غیرقانونی اشخاص یادشده در حوزه پولی و بانکی را امکان‌پذیر می‌سازد»، به انتهای این ماده اضافه می‌شود.

ماده ۳۹-

الف- انتشار هر نوع آگهی یا اطلاعیه یا اقدام تبلیغی از طریق هر نوع رسانه (دولتی، خصوصی، داخلی یا خارجی) اعم از نشریات و مطبوعات الکترونیکی و غیرالکترونیکی، دیداری یا شنیداری، به نفع اشخاصی که به فعالیت‌های مذکور در بند «الف» ماده (۳۷) بدون أخذ مجوز از بانک مرکزی اشتغال دارند، ممنوع است. ب- بانک مرکزی موظف است بر محتوای تبلیغات مربوط به «اشخاص تحت نظارت» دارای مجوز نظارت کند. کلیه رسانه‌ها و اشخاص حقیقی یا حقوقی متولی امور تبلیغاتی موظفند به محض ابلاغ کتبی بانک مرکزی، تبلیغات موردنظر را متوقف نمایند. تخلف رسانه‌ها از این حکم مستوجب جریمه تا میزان ده برابر درآمد ناشی از تبلیغ صورت گرفته یا سقف جزای نقدی درجه سه موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی، هر کدام که بیشتر باشد، خواهد بود. در خصوص تخلف رسانه‌های دولتی یا وابسته به دستگاههای اجرائی، بالاترین مقام مسؤول (به تشخیص دادگاه) به انفصال از خدمات دولتی از یک تا پنج سال محکوم می‌شود. رعایت اصل یکصد و شصت و هشتم (۱۶۸) قانون اساسی در اجرای احکام این ماده الزامی است.

ماده (۳۹) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

۱- واژه «انتشار» در ابتدای بند «الف» این ماده به «نشر» اصلاح می‌شود.

۲- جمله ذیل به انتهای بند «الف» اضافه می‌شود:

«تخلف رسانه‌ها از این حکم مستوجب جریمه تا میزان ده برابر درآمد ناشی از تبلیغ صورت گرفته یا سقف جزای نقدی درجه سه موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی، هر کدام که بیشتر باشد، خواهد بود».

۳- در انتهای بند «ب» عبارت «رعایت اصل یکصد و شصت و هشتم (۱۶۸) قانون اساسی» به عبارت «رعایت اصول پنجاه و هفتم (۵۷)، یکصد و دهم (۱۱۰) و یکصد و شصت و هشتم (۱۶۸) قانون اساسی» اصلاح می‌شود.

ماده ۴۰- ...

ماده ۴۲-

الف- بانک مرکزی مکلف است موارد مظنون به پولشویی را به همراه اطلاعات مربوط، به مرکز اطلاعات مالی وزارت امور اقتصادی و دارایی گزارش نموده و پس از تأیید آن مرکز، نسبت به مسدود نمودن حساب اشخاص مظنون به پولشویی و محدودسازی ارائه خدمات بانکی به آنها اقدام کند. مرکز اطلاعات مالی وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است براساس رویه‌های داخلی خود و حداکثر ظرف دو روز کاری، نسبت به تأیید یا عدم تأیید گزارش بانک مرکزی اقدام نماید. اشخاصی که حساب آنها به موجب این بند مسدود می‌شود، می‌توانند اعتراض خود را به بانک مرکزی تسلیم کنند. اعتراض وارده، حداکثر ظرف سه روز کاری از زمان ثبت اعتراض، در کمیته‌ای با حضور نماینده دادستان کل کشور، نماینده رئیس کل و نماینده رئیس مرکز اطلاعات مالی وزارت امور اقتصادی و دارایی رسیدگی می‌شود. در صورتی که مستندات ارائه شده، توسط اکثریت اعضای کمیته کافی تشخیص داده‌شود، بانک مرکزی موظف است نسبت به رفع مسدودی حساب و محدودیت‌های اعمال شده اقدام کند، در غیر این صورت پرونده متقاضی به دادسرای ویژه رسیدگی به جرائم پولی و بانکی ارسال می‌شود. دادسرای ویژه رسیدگی به جرائم پولی و بانکی موظف است حداکثر ظرف یک هفته نسبت به تداوم یا رفع مسدودی حساب موردنظر و سایر محدودیت‌های اعمال شده، تصمیم‌گیری نماید. حکم این بند نافی و وظایف و اختیارات مرکز اطلاعات مالی وزارت امور اقتصادی و دارایی مصرح در قانون مبارزه با پولشویی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۲ نیست. بانک مرکزی موظف است در صورت عدم اتخاذ تصمیم در مهلت زمانی مقرر در این بند توسط کمیته یا دادسرا از حساب اشخاص، رفع مسدودی نماید.

ب- رئیس کل موظف است اسامی اشخاصی را که با استفاده از اطلاعات موجود در سامانه‌های حاکمیتی بانک مرکزی، مظنون به اخلاف در بازار پول، ارز یا فلزات گرانبها تشخیص داده می‌شوند، به دادستانی کل کشور ارسال و پس از تأیید دادستان کل کشور، به کلیه «اشخاص تحت نظارت» ابلاغ کند.

ارائه هرگونه خدمت توسط «اشخاص تحت نظارت» به اشخاصی که نام آنان در فهرست موضوع این بند قرار داشته باشد، جرم، تلقی شده و مستوجب حداقل یکی از مجازات‌های تعزیری درجه چهار موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی است. پرونده اشخاص مزبور، هم‌زمان، توسط دادستان کل کشور به دادرسی ویژه رسیدگی به جرائم پولی و بانکی ارسال می‌شود. دادرسی ویژه رسیدگی به جرائم پولی و بانکی موظف است حداکثر ظرف یک هفته نسبت به تداوم یا رفع محدودیت‌های اعمال شده تصمیم‌گیری نماید. در صورت عدم اتخاذ تصمیم مبنی بر تداوم یا رفع محدودیت توسط دادرسی بانک مرکزی موظف است محدودیت‌های اعمال شده را رفع نماید.

ب- بانک مرکزی می‌تواند بدهی قطعی اشخاص حقیقی و حقوقی به مؤسسات اعتباری را که حداقل دو ماه از تاریخ سررسید آن گذشته باشد و قطعی بودن آن به تأیید رئیس هیأت بدوی رسیدگی به اختلافات بانکی رسیده باشد از محل وجوهی که آن اشخاص نزد سایر مؤسسات اعتباری دارند، برداشت و به حساب مؤسسه اعتباری بستانکار واریز نماید. همچنین در مواردی که به تشخیص بانک مرکزی و تأیید رئیس هیأت بدوی رسیدگی به اختلافات بانکی، وجوه موجود در حساب شخص ثالث، متعلق به بدهکار بوده باشد، بانک مرکزی موظف است به درخواست مؤسسه اعتباری بستانکار، موجودی حساب مزبور را تا سقف بدهی قطعی بدهکار مسدود و هم‌زمان، پرونده را به هیأت رسیدگی به اختلافات بانکی که نسبت به صدور دستور مسدودی اقدام کرده ارسال کند. حداکثر زمان مسدودی، یک‌ماه، و در صورت اعتراض و ارجاع پرونده به هیأت تجدیدنظر، دو ماه است. در صورتی که در مهلت‌های یادشده، حکم قطعی مبنی بر تعلق وجوه موردنظر به شخص بدهکار صادر نشده باشد، بانک مرکزی موظف به رفع مسدودی حساب است.

ماده (۴۲) به شرح ذیل اصلاح می‌گردد:

۱- عبارت «اعضای کارگروه باید امین و مورد وثوق بوده و از تخصص و خبرویت کافی برخوردار باشند» به انتهای بند «الف» اضافه می‌شود.

۲- عبارت «منظور از خدمت در این ماده، هرگونه خدمتی است که تداوم فعالیت غیرقانونی اشخاص یادشده در حوزه پولی و بانکی را امکان‌پذیر می‌سازد»، به انتهای بند «ب» اضافه می‌شود.

۳- متن زیر به انتهای بند «پ» اضافه می‌شود:

«در صورتی که بدهکار مدعی شود موجودی حساب وی نزد سایر مؤسسات اعتباری که توسط بانک مرکزی برداشت شده‌است، متعلق به وی نیست، می‌تواند به هیأت انتظامی بانک مرکزی مراجعه و اعتراض کند. در صورتی که هیأت مزبور رأی به صحت ادعای او بدهد، مؤسسه اعتباری بستانکار موظف است بلافاصله وجوه برداشت‌شده را به حساب وی مسترد نماید.»

ماده ۴۳- بانک مرکزی می‌تواند برای تحقق اهداف سیاست‌های پولی و ارزی خود، از انواع ابزارهای سیاست پولی و ارزی مصوب هیأت‌عالی در قالب قوانین موجود استفاده کند. طراحی و بکارگیری ابزارهای سیاست پولی و ارزی از جنبه ملاحظات شرعی باید به تأیید شورای فقهی برسد.

در ماده (۴۳)، عبارت «از جنبه ملاحظات شرعی» به عبارت «از حیث احکام شرعی» اصلاح می‌گردد.

ماده ۴۴-

الف- نظام ارزی کشور، «شناور مدیریت شده» است. بانک مرکزی موظف است به منظور تحقق هدف مذکور در جزء (۴) بند «ب» ماده (۳) این قانون، بازار ارز را به گونه‌ای مدیریت کند که ضمن حفظ ارزش واقعی پول ملی و کاهش نوسانات نرخ ارز، قدرت رقابت‌پذیری تولید کشور حفظ شود. بانک مرکزی می‌تواند برای تحقق سیاست‌های ارزی خود، در بازار ارز مداخله و اقدام به خرید یا فروش ارز، اوراق بهادار مبتنی بر ارز یا مشتقات ارزی نماید. هرگونه خرید و فروش ارز، طلا و اوراق بهادار مبتنی بر آنها توسط بانک مرکزی باید به نرخ بازار و در محدوده‌ای که هیأت‌عالی تعیین می‌کند، انجام شود.

ب- ...

ج- روشهای مجاز برای مدیریت ذخایر ارزی توسط بانک مرکزی عبارت است از:

۱- خرید و فروش ارز و اوراق بهادار مبتنی بر ارز

۲- دریافت و یا اعطای تسهیلات ارزی با رعایت قوانین مربوط

۳- خرید و فروش شمش، طلای مسکوک و سایر فلزات گرانبها

۴- خرید و فروش اسناد خزانه و سایر اوراق بهادار منتشر یا تضمین شده

توسط دولتهای خارجی یا نهادهای بین‌المللی

۵- افتتاح و نگهداری حساب نزد نهادهای مالی بین‌المللی، بانکهای مرکزی

و مؤسسات اعتباری خارجی

۶- افتتاح حساب برای نهادهای مالی بین‌المللی، بانکهای مرکزی و مؤسسات

اعتباری خارجی

۷- استفاده از سایر روشهای مورد تأیید هیأت عالی

چ- ...

ماده (۴۴) به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

۱- بند «الف» به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

«الف- نظام ارزی کشور، «شناور مدیریت شده» است و هدف مذکور در جزء

(۴) بند «ب» ماده (۳) این قانون، باید در چهارچوب این نظام ارزی و با لحاظ

رقابت پذیری اقتصاد کشور و تقویت تولید ملی پیگیری شود. بانک مرکزی

موظف است بازار ارز را به گونه‌ای مدیریت کند که ضمن حفظ ارزش حقیقی

پول ملی، نوسانات نرخ ارز، کاهش یابد. بانک مرکزی می‌تواند برای تحقق

سیاست‌های ارزی خود، در بازار ارز مداخله و اقدام به خرید یا فروش ارز یا

اوراق مالی مبتنی بر ارز نماید. هرگونه خرید و فروش ارز، طلا و اوراق مالی

مبتنی بر آنها توسط بانک مرکزی باید به نرخ بازار یا در فاصله ای مشخص از

آن که توسط هیأت عالی تعیین می‌شود، انجام گیرد».

۲- عبارت «با رعایت قوانین مربوط» از انتهای جزء (۲) بند «ج» حذف و به صدر بند مزبور اضافه می‌شود.

ماده ۴۵- ...

ماده ۴۶- بانک مرکزی مجاز است در قالب توافق بازخرید (ریپو) یا سایر روش‌های مورد تأیید شورای فقهی، در ازای دریافت اوراق منتشر یا تضمین شده توسط دولت یا بانک مرکزی، تسهیلات کوتاه مدت به مؤسسات اعتباری اعطاء کند. سقف زمانی تسهیلات موضوع این ماده نود روز و قابل تمدید است. تبصره- به منظور تحقق هدف مذکور در جزء (۲) بند «ب» ماده (۳) این قانون، مؤسسات اعتباری موظفند همواره به میزانی که هیأت عالی تعیین می‌کند، دارایی‌های نقد یا شبه نقد (سهل‌البیع) مانند اوراق منتشر یا تضمین شده توسط دولت یا بانک مرکزی و سایر دارایی‌هایی که با تصویب هیأت عالی شبه نقد (سهل‌البیع) محسوب می‌شود، در ترازنامه خود نگهداری نمایند. در صورتی که نسبت دارایی‌های نقد یا شبه نقد (سهل‌البیع) مؤسسه اعتباری نسبت به کل دارایی مؤسسه از میزان تعیین شده توسط هیأت عالی کمتر شود، معاون تنظیم‌گری و نظارت موظف است ضمن اخطار به مؤسسه اعتباری، اقدامات پیشگیرانه موضوع ماده (۲۸) این قانون را آغاز کند.

در ماده (۴۶) عبارت «در قالب توافق بازخرید (ریپو) یا سایر روش‌های مورد تأیید شورای فقهی» به عبارت «روش‌های مورد تأیید شورای فقهی از جمله توافق بازخرید (ریپو)» اصلاح می‌شود.

ماده ۴۷- ...

ماده ۴۹-

الف- ...

پ- رئیس کل موظف است در گزارش موضوع جزء (۴) بند «ب» ماده (۱۰) این قانون، آخرین وضعیت مطالبات، بدهی‌ها و تعهدات خارجی دولت و

دستگاههای اجرائی را به اطلاع مقامات مذکور در فراز پایانی آن ماده رسانده و پیشنهادهای لازم را ارائه کند.

در بند «پ» ماده (۴۹) عبارت «جزء (۴)» به «جزء (۵)» اصلاح می شود.

ماده ۵۰ - ...

ماده ۵۱- رئیس کل ، نماینده جمهوری اسلامی ایران در صندوق بین المللی پول و سایر نهادهای پولی بین المللی است. انجام کلیه وظایف و اعمال اختیاراتی که به موجب قانون اجازه مشارکت دولت ایران در مقررات کنفرانس منعقد در برتن وودز مربوط به تأسیس صندوق و بانک بین المللی مصوب ۱۳۲۴/۱۰/۶ به بانک ملی ایران واگذار شده است، با بانک مرکزی می باشد.

در ماده (۵۱) عبارت «با رعایت قوانین و ملاحظات شرعی» قبل از عبارت «با بانک مرکزی می باشد» اضافه می شود.

ماده ۵۲ - ...

ماده ۵۵ -

الف- بانک مرکزی دارای شخصیت حقوقی و مالی مستقل است و با ترتیباتی که در این قانون مشخص شده، اداره می شود. شمول قوانین و مقررات مربوط به وزارتخانه ها و سایر اشخاص حقوقی بر بانک مرکزی، مستلزم ذکر نام این بانک به صورت خاص است. ب- مرکز اصلی بانک مرکزی در تهران است. بانک مرکزی می تواند با موافقت هیأت عالی در داخل و خارج از کشور شعبه یا دفتر نمایندگی دایر کند، یا به اشخاص حقیقی یا حقوقی برای انجام اموری که به تشخیص هیأت عالی قابل واگذاری و برون سپاری است، نمایندگی اعطاء کند.

پ- ...

ماده (۵۵) به شرح ذیل اصلاح می شود:

۱- بند «الف» به شرح ذیل اصلاح می شود:

الف- بانک مرکزی دارای شخصیت حقوقی و مالی مستقل است و با ترتیباتی که در این قانون و در موارد مسکوت در این قانون، در سایر قوانین پیش‌بینی شده، اداره می‌شود.

۲- در بند «ب»، عبارت «انجام اموری که» به عبارت «انجام امور غیرحاکمیتی که» اصلاح می‌شود.

ماده ۵۶-

الف- سرمایه بانک مرکزی متشکل از سرمایه پرداخت شده، اندوخته عام، مازاد حاصل از ارزیابی خالص دارایی‌های خارجی و سایر اندوخته‌های احتیاطی است. دارایی‌های بانک مرکزی در برابر تعهدات دولت، قابل واگذاری، تهرین یا مصادره نمی‌باشد.

ب- بانک مرکزی موظف است سالانه پنجاه درصد (۵۰٪) سود خالص قبل از مالیات خود را به حساب اندوخته عام منظور کند و باقیمانده را پس از کسر بخشی از سود جهت منظور نمودن به اندوخته احتیاطی که به پیشنهاد رئیس کل بانک و تصویب مجمع عمومی تعیین خواهد شد و پس از اجرای حکم مذکور در تبصره (۲) ماده (۲۹) این قانون به دولت پرداخت کند. پرداخت سود توسط بانک مرکزی به دولت قبل از تصویب صورتهای مالی بانک مرکزی و قبل از اجرای تبصره مذکور ممنوع است. همچنین، هر سه سال یکبار پنجاه درصد (۵۰٪) موجودی حساب اندوخته عام باید صرف افزایش سرمایه بانک مرکزی شود.

پ- اگر بانک مرکزی در نتیجه عملیات خود در طول سال مالی متحمل زیان شود، زیان مزبور باید از محل حساب اندوخته عام تأمین شود. اگر میزان حساب اندوخته عام برای پوشش کل زیان کافی نباشد، دولت باید ظرف سی روز از زمان تصویب صورتهای مالی توسط مجمع عمومی بانک مرکزی، به میزان کسری، اوراق بهادار دولتی (سند بدهی دولت به بانک مرکزی) در اختیار بانک مرکزی قرار دهد.

تبصره ۱- اوراق موضوع این ماده قابل عرضه در بازار و واگذاری به غیر نیست و در صورت سودآوری بانک مرکزی در سالهای بعد، متناسباً به دولت عودت داده می‌شود.
تبصره ۲- اوراق موضوع این ماده و اوراق موضوع بند «پ» ماده (۵۷) این قانون از حدود و مقررات مربوط به انتشار اوراق بهادار دولتی در قوانین برنامه و بودجه‌های سنواتی مستثنی است.

در ماده (۵۶) و سایر مواد مصوبه عبارت «اندوخته عام» به عبارت «اندوخته قانونی» اصلاح می‌شود.

ماده ۵۷-

الف- ...

ب- چنانچه حساب تسعیر دارایی‌ها و بدهی‌های خارجی بانک مرکزی بستانکار شود، مانده حساب مزبور قابل برداشت نیست و در پایان همان سال مالی با بدهی دولت به بانک مرکزی تسویه یا به حساب اندوخته عام بانک مرکزی منتقل می‌شود.

پ- ...

بند «ب» ماده (۵۷) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ب- چنانچه حساب تسعیر دارایی‌ها و بدهی‌های خارجی بانک مرکزی بستانکار شود، مانده حساب مزبور قابل برداشت نیست و در پایان همان سال مالی به حساب اندوخته قانونی بانک مرکزی منتقل می‌شود.

فصل یازدهم: پول و نظام پرداخت

ماده ۵۸-

الف- واحد پول جمهوری اسلامی ایران، ریال است.

ب- ...

ج- دارایی‌های بانک مرکزی، پشتوانه پول منتشرشده توسط بانک مرکزی است.

ح- ...

ز- کلیه حقوق مادی و معنوی مربوط به انواع پولهای رسمی منتشر یا ایجاد شده توسط بانک مرکزی، متعلق به بانک مرکزی است. انجام هرگونه تبلیغ بر روی اسکناس و مسکوک یا استفاده از طرح و مشخصات ویژه انواع پولهای رسمی جمهوری اسلامی ایران ممنوع و در حکم جعل است.

بند «ج» ماده (۵۸) حذف و بند «ز» ماده اخیرالذکر به شرح زیر اصلاح می شود:

ز- کلیه حقوق مادی و معنوی مربوط به انواع پولهای رسمی منتشر یا ایجاد شده توسط بانک مرکزی، متعلق به بانک مرکزی است. از تاریخ اجرای این قانون انجام هرگونه تبلیغ تجاری بر روی اسکناس و مسکوک یا استفاده از طرح و مشخصات ویژه انواع پولهای رسمی جمهوری اسلامی ایران ممنوع و مستوجب مجازاتهای کیفری درجه شش قانون مجازات اسلامی است.

ماده ۵۹- مسئولیت انحصاری ابلاغ دستورالعملهای موردنیاز، صدور مجوز و نظارت در حوزه نظامهای پرداخت، فناوریهای نوین مالی مرتبط با ابزارهای پرداخت و پولهای رمزپایه و همچنین نهادهای فعال در این حوزهها بر عهده بانک مرکزی است. نهادهای فعال در زمینههای یادشده موظفند حسب درخواست بانک مرکزی، کلیه اطلاعات، آمار و اسناد خود را به ترتیب موردنظر بانک مرکزی در اختیار آن بانک قرار دهند.

ماده (۵۹) به شرح زیر اصلاح می شود:

ماده ۵۹- مسئولیت انحصاری ابلاغ دستورالعملهای موردنیاز درحوزه نظامهای پرداخت، فناوریهای نوین مالی مرتبط با ابزارهای پرداخت و رمز پول و همچنین نهادهای فعال در این حوزهها بر عهده بانک مرکزی است. نهادهای فعال در زمینههای یادشده اشخاص تحت نظارت بانک مرکزی تلقی شده و تاسیس و فعالیت آنها منوط به اخذ مجوز از بانک مرکزی است. همچنین این نهادها موظفند حسب درخواست بانک مرکزی، کلیه اطلاعات، آمار و اسناد خود را به ترتیب موردنظر بانک مرکزی در اختیار آن بانک قرار دهند.

فصل دوازدهم: مدیریت تعارض منافع در بانک مرکزی و شبکه بانکی کشور
ماده ۶۰- اعضای مجمع عمومی، هیأت عالی و کمیته‌های تخصصی ذیل آن، هیأت عامل، هیأت نظار، شورای فقهی، هیأت انتظامی، هیأت‌های رسیدگی به اختلافات بانکی، مدیران و سایر کارکنان مؤثر بانک مرکزی به تشخیص هیأت نظار مشمول احکام زیر هستند:

الف- باید در ابتدا و انتهای دوره مسئولیت، «کاربرگ عدم تعارض منافع» را تکمیل و به رئیس هیأت نظار تحویل نمایند. رئیس هیأت نظار موظف است کاربرگ‌های تکمیل شده را برای رئیس قوه قضائیه ارسال کند.

اطلاعات زیر باید در کاربرگ عدم تعارض منافع درج گردد:

۱- فهرست دارایی‌های خود، همسر و فرزندان در زمان آغاز مسئولیت در

بانک مرکزی

۲- فعالیت‌های اقتصادی، مالی، تجاری و مشاغل تمام‌وقت یا پاره‌وقت خود،

همسر و فرزندان در پنج‌سال گذشته

ب- ...

ج- انجام کار دائم یا موقت برای «اشخاص تحت نظارت» یا ارائه هرگونه خدمت به آنها، توسط اعضای هیأت عالی، هیأت عامل و هیأت‌های انتظامی پس از پایان دوره عضویت آنها؛ به مدت سه‌سال، و برای سایر اشخاص موضوع این ماده به مدت دو سال ممنوع است. در صورت عدم دریافت حقوق از محل دیگر یا عدم دریافت مستمری بازنشستگی، بانک مرکزی موظف است به این افراد حقوقی معادل میانگین دریافتی آنها در سال پایانی پرداخت کند. در صورتی که معلوم شود شخص موردنظر از محل دیگری حقوق دریافت می‌کرده است، به پرداخت پنج برابر مبالغ دریافتی از بانک مرکزی پس از پایان خدمت، محکوم می‌گردد.

تبصره- مدیران و کارکنان سایر دستگاه‌های نظارتی که حسب تشخیص هیأت

نظار در سه‌سال آخر قبل از بازنشستگی یا پایان خدمت مستقیماً با «اشخاص تحت

نظارت» در ارتباط بوده‌اند نمی‌توانند به مدت سه‌سال، با آنها رابطه کاری اعم از مدیریتی، مشاوره‌ای و مانند آن برقرار کنند. مرتکب، به تمام یا بخشی از مجازاتهای درجه چهار موضوع ماده (۱۹) قانون مجازات اسلامی محکوم می‌شود.

ج- ...

خ- اشخاص موضوع این ماده موظفند ضمن رعایت مقررات مذکور در بند «ح»، هرگونه رابطه مالی خود، همسر و فرزندانشان با «اشخاص تحت نظارت» و نیز هرگونه رابطه مالی شرکت‌هایی که آنها، همسر یا فرزندانشان مدیر یا سهامدار مؤثر آن شرکتها هستند را با «اشخاص تحت نظارت» که مبلغ آن از مبلغی که هیأت نظار در ابتدای هر سال تعیین می‌کند، بیشتر باشد، به هیأت نظار اعلام کنند. متخلفان علاوه بر معرفی به هیأت تخلفات اداری، به میزان دو برابر مبلغ تخلف جریمه خواهند شد.

د- ...

ماده (۶۰) به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

- ۱- عبارت «هیأت‌های رسیدگی به اختلافات بانکی» از صدر ماده حذف می‌شود.
- ۲- در بند «ج»، عبارت «در صورتی که معلوم شود شخص موردنظر از محل دیگری حقوق دریافت می‌کرده است» به عبارت «دریافت حقوق از محل دیگر جرم محسوب می‌شود و» اصلاح می‌شود.
- ۳- در بند «خ»، عبارت «متخلفان علاوه بر معرفی به هیأت تخلفات اداری، به میزان دو برابر مبلغ تخلف جریمه خواهند شد» به عبارت «عدم اعلام موارد فوق در صورت اطلاع، جرم محسوب و مرتکب به مجازات درجه شش قانون مجازات اسلامی محکوم می‌گردد» اصلاح می‌شود.

ماده ۶۱- ...

ماده ۶۲-

الف- کلیه وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکتهای دولتی از جمله شرکتهای دولتی مستلزم ذکر نام و نهادهای عمومی غیردولتی، قوه قضائیه، سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و فرماندهی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، مکلف به همکاری با بانک مرکزی برای اجرای این قانون هستند. دستگاههای یادشده موظفند اطلاعاتی را که به تشخیص هیأت عالی برای انجام وظایف بانک مرکزی لازم است، در اختیار آن بانک قرار دهند. مستتکف، به انفسال از خدمت از یک تا پنج سال محکوم می‌شود.

ب-...

پ- بانک مرکزی موظف است اطلاعاتی را که به موجب قوانین، موظف به ارائه آنها به سایر دستگاهها از جمله مرکز مبارزه با پولشویی و سازمان امور مالیاتی کشور است، به صورت مؤثر در اختیار آن دستگاهها قرار دهد. استتکاف از اجرای این حکم توسط هریک از مدیران یا کارکنان بانک مرکزی موجب انفسال از خدمت حداقل به مدت یک سال خواهد شد.

ماده (۶۲) به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

۱- عبارت «با رعایت قوانین و مقررات مربوط به محرمانگی» بعد از کلمه «موظفند» و عبارت «در اجرای حکم این بند رعایت اصول پنجاه و هفتم (۵۷) و یکصد و دهم (۱۱۰) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران الزامی است» به انتهای بند «الف» اضافه می‌شود.

۲- بند «پ» به شرح زیر اصلاح می‌شود:

پ- بانک مرکزی موظف است اطلاعاتی را که به موجب قوانین، موظف به ارائه آنها به سایر دستگاهها از جمله واحد اطلاعات مالی وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان امور مالیاتی کشور است، به صورت مؤثر در اختیار آن دستگاهها قرار دهد. استتکاف از اجرای این حکم توسط هریک از مدیران یا کارکنان بانک مرکزی موجب انفسال از خدمت تا پنج سال خواهد شد.

ماده ۶۳- انجام اقدامات زیر توسط بانک مرکزی ممنوع است:

الف- ...

ب- اعطای تسهیلات یا خطوط اعتباری به مؤسسات اعتباری بدون اخذ وثیقه.

پ- ...

در بند «ب» ماده (۶۳)، عبارت «وثیقه» به «وثیقه کافی» اصلاح می‌شود.

ماده ۶۵- جریمه‌های نقدی مذکور در این قانون، در پایان تیرماه هر سال، متناسب با شاخص بهای کالاها و خدمات مصرف‌کننده اعلامی از سوی بانک مرکزی، توسط هیأت عالی تعدیل می‌گردد. وجوه ناشی از اعمال جریمه نقدی علیه «اشخاص تحت نظارت» متخلف، به حساب درآمد عمومی واریز شده و معادل آن از طرف خزانه‌داری کل به حساب صندوق ضمانت سپرده‌ها تخصیص داده می‌شود. بانک مرکزی موظف است گزارش عملکرد این ماده مشتمل بر میزان جرائم تعدیل‌شده و میزان وجوه ناشی از اعمال جریمه نقدی را در مردادماه هر سال به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ماده (۶۵) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۶۵- جریمه‌های نقدی مذکور در این قانون، در پایان تیرماه هر سال، متناسب با شاخص بهای کالاها و خدمات مصرف‌کننده اعلامی از سوی بانک مرکزی، توسط هیأت عالی تعدیل می‌گردد. وجوه ناشی از اعمال جریمه نقدی علیه «اشخاص تحت نظارت» متخلف، به حساب درآمد عمومی واریز شده و دولت موظف است با پیش‌بینی آن در بودجه سالانه، معادل آن را از طرف خزانه‌داری کل به حساب صندوق ضمانت سپرده‌ها واریز نماید. بانک مرکزی موظف است گزارش عملکرد این ماده مشتمل بر میزان جرائم تعدیل‌شده و میزان وجوه ناشی از اعمال جریمه نقدی را در مردادماه هر سال به مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

ماده ۶۶- مفاد این قانون به موجب سایر قوانین، مگر به صورت صریح و با ذکر ماده موردنظر، قابل نسخ یا اصلاح نمی‌باشد.

ماده (۶۶) به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۶۶- مفاد این قانون، مادام که در قوانین بعدی به طور صریح نسخ یا اصلاح نشده باشد، معتبر خواهد بود.

ماده ۶۷-

الف- از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، مواد (۱) تا (۲۹)، بندهای «الف» و «ب» ماده (۳۰) و مواد (۳۹) و (۴۰) قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱/۴/۱۸ و اصلاحات بعدی آن نسخ می‌شود.

ب- این قانون شش ماه پس از ابلاغ به رئیس‌جمهور لازم‌الاجراء است. رئیس‌کل موظف است در مهلت یادشده، دستورالعمل‌های اجرائی موردنیاز را به تصویب هیأت‌عالی برساند. دستورالعمل‌هایی که قبلاً توسط بانک مرکزی ابلاغ شده، مشروط بر اینکه به تشخیص رئیس‌کل با مفاد این قانون معارض نباشد، همچنان لازم‌الاجراء خواهدبود.

با توجه به اصلاحات انجام شده در سایر مواد، بند «الف» ماده (۶۷) به شرح

زیر اصلاح می‌شود:

الف- این قانون به منزله اصلاح قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱/۴/۱۸ و اصلاحات بعدی آن است. از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، مواد (۱) تا (۱۷)، بندهای «ب» و «ج» ماده (۱۸)، مواد (۱۹) تا (۲۶) و (۴۲) تا (۴۴) قانون مذکور، نسخ و شماره مواد باقی‌مانده به تناسب اصلاح می‌شود.

کلیه وظایف و اختیاراتی که در قوانین برای شورای پول و اعتبار تعیین شده به هیأت‌عالی منتقل می‌شود.

اصلاحات فوق در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ هجدهم بهمن ماه یکهزار و چهارصد و یک مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

محمدباقر قالیباف

پیوست

جدول تناظر اهداف و وظایف بانک مرکزی (جهت رفع ایراد هیأت عالی نظارت)	
هدف	وظیفه
	۱- وظیفه (۱) با توجه به ابهام شورای محترم نگهبان حذف شد.
هدف شماره ۱ و ۲	۲- جلوگیری از بروز تخلف توسط «اشخاص تحت نظارت» و تنبیه «اشخاص تحت نظارت» متخلف
هدف شماره ۱ و ۲	۳- تنظیم گری نظام پرداخت کشور
هدف شماره ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵	۴- ایجاد زیرساخت‌های فنی لازم برای تحقق اهداف بانک مرکزی، از جمله تشکیل پایگاه(های) جامع جمع‌آوری و تحلیل داده
هدف شماره ۲	۵- ایجاد و توسعه بسترهای اطلاعاتی موردنیاز برای فعالیت شرکتهای اعتبارسنجی، مؤسسات تضمین تعهدات و سایر نهادهای مکمل صنعت بانکداری و تهیه و ابلاغ دستورالعمل‌های لازم
هدف شماره ۴	۶- ایجاد زیرساخت‌های بانکی لازم برای تسهیل مبادلات خارجی کشور
هدف شماره ۴	۷- ایجاد زیرساخت‌های موردنیاز و انجام پیگیری‌های لازم برای انعقاد پیمان‌های پولی دو یا چندجانبه با سایر کشورها در چهارچوب قوانین مصوب مجلس شورای اسلامی
هدف شماره ۳ و ۵	۸- ایجاد و تقویت زمینه‌ها، ابزارها و نهادهای لازم برای تأمین مالی بانکی خرد فراگیر
هدف شماره ۳ و ۵	۹- ایجاد زمینه لازم برای گسترش تعاون عمومی و سنت قرض‌الحسنه از طریق توسعه مؤسسات قرض‌الحسنه و ترویج وقف و حبس پول
هدف شماره ۲ و ۵	۱۰- جلوگیری از صوری‌سازی و رفع موانع موجود در اجرای واقعی عقود اسلامی
بند الف ماده ۳	۱۱- تکمیل و بروزرسانی الگوی عملیاتی بانکداری اسلامی با استفاده از مراکز علمی حوزوی و دانشگاهی و تهیه پیش‌نویس لوایح لازم در این زمینه

هدف شماره ۵	۱۲- برنامه ریزی و تمهید مقدمات موردنیاز برای دسترسی عادلانه عموم خانوارها و بنگاهها و مناطق مختلف کشور به تسهیلات و خدمات بانکی
هدف شماره ۳	۱۳- توسعه روشهای تأمین مالی بانکی زنجیره تولید، تأمین مالی مبتنی بر صورتحساب الکترونیکی، توسعه ابزارهای تأمین مالی تعهدی و نظایر آن
هدف شماره ۲	۱۴- تنظیم گری در حوزه رمزپولها و رمزارزهای دارای مجوز و نظارت بر مبادله انواع رمزپولها و رمزارزهای مجاز
هدف شماره ۲	۱۵- گسترش و تنظیم گری فناوری نوین مالی (فین تک) فعال در حوزه نقل و انتقال پول و ابزارهای پرداخت
هدف شماره ۲	۱۶- پایش مستمر وضعیت اقتصاد کشور و انتشار گزارشهای فصلی در خصوص میزان تحقق اهداف بانک مرکزی
هدف شماره ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵	۱۷- پایش مستمر عملکرد «اشخاص تحت نظارت» و تهیه گزارشهای فصلی در زمینه میزان همسویی آنها با اهداف بانک مرکزی
هدف شماره ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵	۱۸- ارائه مشاوره به دولت و مجلس شورای اسلامی در خصوص طرحها و لوایح مرتبط با اهداف، وظایف و اختیارات بانک مرکزی
هدف شماره ۱ و ۲	۱۹- ایفای نقش به عنوان بانکدار دولت و مؤسسات اعتباری
هدف شماره ۱ و ۴	۲۰- نظارت بر صادرات و واردات طلا و معاملات طلای شمش و مسکوک
هدف شماره ۱ و ۴	۲۱- نگهداری و مدیریت ذخایر بین المللی کشور
هدف شماره ۱ و ۲	۲۲- تحکیم حکمرانی پول ملی، از طریق نظارت مؤثر بر آن
هدف شماره ۱ و ۴	۲۳- نظارت بر ورود و خروج ارز و پول رایج کشور